

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม
พ.ศ. 2514

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2514
เป็นปีที่ 26 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

หมวด 1
บททั่วไป

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการปิโตรเลียม” หมายความว่า การสำรวจ ผลิต เก็บรักษา ขนส่ง ขาย หรือจำหน่ายปิโตรเลียม

“ปิโตรเลียม” หมายความว่า น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลวสารพลอยได้ และสารประกอบไฮโดรคาร์บอนอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และอยู่ในสภาพอิสระ ไม่ว่าจะมึลักษณะเป็นของแข็ง ของหนืด ของเหลว หรือก๊าซ และให้หมายความรวมถึงบรรดาไฮโดรคาร์บอนหนักที่อาจนำขึ้นมาจากแหล่งโดยตรง โดยใช้

ความร้อนหรือกรรมวิธีทางเคมี แต่ไม่หมายความรวมถึง ถ่านหิน หินน้ำมัน หรือหินอื่นที่สามารถนำมากลั่นเพื่อแยกเอาน้ำมันด้วยการใช้ความร้อนหรือกรรมวิธีทางเคมี

“น้ำมันดิบ” หมายความว่า น้ำมันแรวดิบ แอสฟัลท์ โอโซเคอไรท์ ไฮโดรคาร์บอนและปิทูเมนทุกชนิดที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ไม่ว่าในสภาพของแข็ง ของหนืด หรือของเหลว และให้หมายความรวมถึงก๊าซธรรมชาติเหลวด้วย

“น้ำมันดิบที่ส่งออก” หมายความว่า น้ำมันดิบที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร ไม่ว่าการส่งออกน้ำมันดิบจะกระทำโดยผู้รับสัมปทานหรือผู้อื่น และให้หมายความรวมถึงส่วนของน้ำมันดิบที่ผู้รับสัมปทานได้ขายหรือจำหน่ายในราชอาณาจักร และได้มีการนำน้ำมันดิบดังกล่าวไปกลั่นเป็นผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์นั้นถูกส่งออกนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามปริมาณที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา 89 (1)

“ก๊าซธรรมชาติ” หมายความว่า ไฮโดรคาร์บอนที่มีสภาพเป็นก๊าซทุกชนิดไม่ว่าชั้นหรือแหล่ง ที่ผลิตได้จากหลุมน้ำมันหรือหลุมก๊าซ และให้หมายความรวมถึงก๊าซที่เหลือจากการแยกไฮโดรคาร์บอนในสภาพของเหลวหรือสารพลอยได้ออกจากก๊าซชั้นด้วย

“ก๊าซธรรมชาติเหลว” หมายความว่า ไฮโดรคาร์บอนที่มีสภาพเป็นของเหลวหรือที่มีความดันไอสูงซึ่งผลิตขึ้นมาได้พร้อมกับก๊าซธรรมชาติ หรือได้มาจากการแยกออกจากก๊าซธรรมชาติ

“สารพลอยได้” หมายความว่า ก๊าซฮีเลียม คาร์บอนไดออกไซด์ กำมะถัน และสารอื่นที่ได้จากการผลิตปิโตรเลียม

“สำรวจ” หมายความว่า ดำเนินการตามมาตรฐานในการค้นหาปิโตรเลียมโดยใช้วิธีการทางธรณีวิทยา ธรณีฟิสิกส์ และอื่น ๆ และให้หมายความรวมถึงเจาะเพื่อทดสอบชั้นหินเพื่อให้ทราบว่ามีปิโตรเลียมอยู่หรือไม่เพียงใด เพื่อกำหนดวงเขตแหล่งสะสมปิโตรเลียม หรือเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างอื่นอันเป็นสาระสำคัญที่จำเป็นแก่การผลิตปิโตรเลียมด้วย

“ผลิต” หมายความว่า ดำเนินการใด ๆ เพื่อนำปิโตรเลียมขึ้นจากแหล่งสะสม และให้หมายความรวมถึงใช้กรรมวิธีใด ๆ เพื่อให้ปิโตรเลียมอยู่ในสภาพที่จะขาย หรือจำหน่ายได้ แต่ไม่หมายความถึงกลั่น ประกอบ อุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม ประกอบอุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลวหรือโรงอัดก๊าซ

“เก็บรักษา” หมายความว่า ดำเนินการใด ๆ เพื่อรวมและรักษาปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้

“ขนส่ง” หมายความว่า ดำเนินการใด ๆ เพื่อนำปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้จากแหล่งผลิตไปยังสถานที่เก็บรักษา สถานที่ขายหรือจำหน่าย สถานที่รับซื้อ และสถานที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงขนส่งปิโตรเลียมขึ้นระหว่างสถานที่ดังกล่าวด้วย

“ขาย” หมายความรวมถึงแลกเปลี่ยนและโอนโดยมีค่าตอบแทนด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า

(1) ส่งน้ำมันดิบไปยังโรงกลั่นน้ำมันหรือสถานที่เก็บรักษาเพื่อการกลั่นน้ำมันไม่ว่าโรงกลั่นน้ำมันหรือสถานที่เก็บรักษาจะเป็นของผู้รับสัมปทานหรือไม่

(2) ส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลว โรงอัดก๊าซ หรือสถานที่เก็บรักษาเพื่อ
กิจการดังกล่าว ไม่ว่าโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลว โรงอัดก๊าซ หรือสถานที่เก็บรักษาดังกล่าวจะเป็นของ
ผู้รับสัมปทานหรือไม่

(3) นำปิโตรเลียมไปใช้ในกิจการใด ๆ ของผู้รับสัมปทานหรือของผู้อื่นโดยไม่มีการขาย หรือ

(4) โอนปิโตรเลียมโดยไม่มีค่าตอบแทน

“ราคาตลาด” หมายความว่า ราคาในตลาดเปิดเผย หากไม่มีราคาดังกล่าว หมายความว่า ราคาที่พึงคิด
กันระหว่างบุคคลซึ่งเป็นอิสระต่อกันโดยไม่มีความสัมพันธ์ในด้านทุนหรือการจัดการ

“ราคาประกาศ” หมายความว่า ราคาที่ประกาศตามมาตรา 59

“แปลงสำรวจ” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่กำหนดขึ้นสำหรับการสำรวจปิโตรเลียม

“พื้นที่ผลิต” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่กำหนดขึ้นสำหรับการผลิตปิโตรเลียม

“ราชอาณาจักร” หมายความว่า รวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่าง
ประเทศที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไปและตามสัญญากับต่างประเทศด้วย

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทจำกัด และนิติบุคคลที่มีสภาพเช่นเดียวกับบริษัทจำกัด ซึ่งตั้งขึ้นตาม
กฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการปิโตรเลียม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ*

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(นิยามคำว่า “น้ำมันดิบ” “น้ำมันดิบส่งออก” “ผลิต” “จำหน่าย” นี้ ต่อมาได้ยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.
2532 มาตรา 3)

มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การประกอบกิจการปิโตรเลียมทั่วราชอาณาจักร

มาตรา 6 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการปิโตรเลียม แต่
ถ้ากระทรวง ทบวง กรมใดผลิตปิโตรเลียมจากแหล่งปิโตรเลียมที่มีสมรรถนะเชิงพาณิชย์ ให้นำบทบัญญัติหมวด 7
ว่าด้วยค่าภาคหลวงมาใช้บังคับ

มาตรา 7 ห้ามมิให้ผู้ใดทำลาย ดัดแปลง เคลื่อนย้าย ถอน หรือทำให้หลุดซึ่งเครื่องหมายกำหนดเขต
แปลงสำรวจหรือพื้นที่ผลิต หรือเครื่องหมายหลักฐานการแผนที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้นำมาติดตั้ง ปัก หรือฝังไว้
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

มาตรา 8 หนังสือหรือคำสั่งที่มีถึงบุคคลใดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำไปส่งในเวลา
ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของผู้รับ หรือส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

ถ้าไม่สามารถจะส่งตามวิธีดังกล่าวในวรรคหนึ่งด้วยเหตุใด ๆ ให้ส่งโดยวิธีปิดหนังสือหรือคำสั่งไว้ ณ ที่เห็นได้ง่ายที่ประตูบ้าน สำนักงาน ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ของผู้รับ หรือจะส่งโดยวิธีย่อความในหนังสือหรือคำสั่งนั้นลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ก็ได้

เมื่อได้ส่งตามวิธีดังกล่าวในวรรคสองและเวลาได้ล่วงพ้นไปเจ็ดวันแล้ว ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับหนังสือหรือคำสั่งนั้นแล้ว

มาตรา 9 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในบริเวณที่ที่ประกอบกิจการปิโตรเลียมและสถานที่ทำการของผู้รับสัมปทานในเวลาทำการเพื่อตรวจกิจการปิโตรเลียมให้เป็นไปตามสัมปทานและตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ส่งเป็นหนังสือให้ผู้รับสัมปทานงดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น

(3) นำปิโตรเลียม หิน ดิน และสิ่งที่ได้จากการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบ

ผู้รับสัมปทานมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตาม (2) ต่ออธิบดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับคำสั่ง คำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสองไม่เป็นเหตุทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่ง เว้นแต่อธิบดีเห็นสมควรให้ทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

มาตรา 10 พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา 11 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 12 ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามสัมปทานหรือพระราชบัญญัตินี้ และการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนั้น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน หรือทำให้ทบวงการเมืองใดต้องกระทำการเพื่อบำบัดป้องกันความเสียหายเช่นนั้น ผู้รับสัมปทานต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายและค่าใช้จ่ายในการบำบัดป้องกันความเสียหายดังกล่าวตามจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับสัมปทานเพราะการละเมิดนั้น

มาตรา 13 สิทธิในการถือสัมปทานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา 14 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน*รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวง

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจ ผลิต และอนุรักษ์ปิโตรเลียม
 - (2) กำหนดเขตปลอดภัยและเครื่องหมายในบริเวณที่มีสิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม
 - (3) กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก
 - (4) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้
 - (5) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 2

คณะกรรมการปิโตรเลียม

มาตรา 15 ^[6] ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการปิโตรเลียม” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพลังงานเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมสรรพากร เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในสาขาธรณีวิทยา วิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเงิน กฎหมาย หรือสาขาอื่นอันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการปิโตรเลียม เป็นกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นข้าราชการในส่วนราชการที่มีกรรมการโดยตำแหน่งสังกัดอยู่

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

(ความในมาตรานี้ ต่อมาให้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 4 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 3)

มาตรา 16 ^[7] คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีตามมาตรา 22
- (2) ให้ความเห็นชอบแก่อธิบดีตามมาตรา 22/1
- (3) ทำความตกลงราคาขายก๊าซธรรมชาติในราชอาณาจักรตามมาตรา 58
- (4) อนุญาตให้ผู้รับสัมปทานถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามมาตรา 65

(5) มีคำสั่งเกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 69

(6) มีคำสั่งเกี่ยวกับการนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์โดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 70

(7) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมายหรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา 16/1 ^[8] กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(4) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(5) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(6) ไม่เป็นกรรมการ หรือผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการหรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลหรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจหรือดำเนินกิจการด้านปิโตรเลียม และไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 5 และ พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 3)

(ได้มีการเพิ่มมาตรา 16/1 โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 4)

มาตรา 17 ^[9] กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 5)

มาตรา 18 ^[10] นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16/1

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 5)

มาตรา 19 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา 20 การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 21 ในการปฏิบัติตามหน้าที่ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการ เพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ ตลอดจนเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นได้

ให้นำความในมาตรา 19 และมาตรา 20 มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการ

หมวด 3

การสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

มาตรา 22 ^[11] รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้สัมปทานตามมาตรา 23
- (2) ต่อยุทธศาสตร์สำรวจปิโตรเลียมตามมาตรา 25
- (3) ต่อยุทธศาสตร์ผลิตปิโตรเลียมตามมาตรา 26
- (4) อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงปริมาณงานตามมาตรา 30
- (5) อนุมัติให้โอนข้อผูกพันระหว่างแปลงสำรวจตามมาตรา 33

- (6) อนุญาตให้ผู้รับสัมปทานรับบริษัทอื่นเข้าร่วมประกอบกิจการปิโตรเลียมตามมาตรา 47
- (7) อนุญาตให้โอนสัมปทานตามมาตรา 50
- (8) เพิกถอนสัมปทานตามมาตรา 51 มาตรา 52 และมาตรา 53
- (9) แจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบว่ารัฐบาลจะเข้าใช้สิทธิประกอบกิจการปิโตรเลียมในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งด้วยความเสี่ยงภัยแต่ฝ่ายเดียวตามมาตรา 52 ทวิ
- (10) สั่งให้ผู้รับสัมปทานจัดหาปิโตรเลียมเพื่อใช้ในราชอาณาจักรตามมาตรา 60
- (11) ประกาศห้ามส่งปิโตรเลียมออกนอกราชอาณาจักรตามมาตรา 61
- (12) สั่งให้ผู้รับสัมปทานร่วมกันผลิตปิโตรเลียมตามมาตรา 72
- (13) สั่งให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียมตามมาตรา 83
- (14) ^[12] (ยกเลิก)
- (15) ลดหย่อนค่าภาคหลวงสำหรับปิโตรเลียมตามมาตรา 99 ทวิ และมาตรา 99 ตริ
- (16) กำหนดค่าคงที่แสดงสภาพทางธรณีวิทยาของแปลงสำรวจตามมาตรา 100 ฉ

การดำเนินการตาม (1) (3) (7) หรือ (15) ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา 22/1 ^[13] อธิปไตยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ขยายอายุสัมปทานตามมาตรา 27
- (2) อนุมัติการกำหนดพื้นที่ผลิตตามมาตรา 42
- (3) อนุญาตให้ขยายระยะเวลาเริ่มผลิตตามมาตรา 42 ทวิ
- (4) มอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าดำเนินการบำบัดป้องกันความโสโครกอันเนื่องจากการประกอบกิจการปิโตรเลียมแทนหรือร่วมกับผู้รับสัมปทานตามมาตรา 75
- (5) ให้ความเห็นชอบแผนงานและประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าดำเนินการรื้อถอนแทนหรือร่วมกับผู้รับสัมปทานตามมาตรา 80/1

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 6 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 6 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2560 มาตรา 3)

(ได้มีการเพิ่มมาตรา 22/1 โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 7)

มาตรา 23 ปิโตรเลียมเป็นของรัฐ ผู้ใดสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมในที่ใด ไม่ว่าที่นั้นเป็นของตนเองหรือบุคคลอื่น ต้องได้รับสัมปทาน ได้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต หรือได้รับสัญญาจ้างบริการ ทั้งนี้ การขอและการได้รับสิทธิเป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตให้เป็นไปตามหมวด 3/1 สัญญาแบ่งปันผลผลิต และการได้มาซึ่งผู้รับสัญญาจ้างบริการให้เป็นไปตามหมวด 3/2 สัญญาจ้างบริการ ^[14]

การขอสัมปทานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

แบบสัมปทานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดให้ที่ใดสมควรที่จะดำเนินการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมตามวรรคหนึ่ง ในรูปแบบของสัมปทาน สัญญาแบ่งปันผลผลิต หรือสัญญาจ้างบริการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี^[15]

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2560 มาตรา 4 และ มาตรา 5)

มาตรา 24 ผู้ขอสัมปทานต้อง

(1) เป็นบริษัท และ

(2) มีทุน เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และผู้เชี่ยวชาญ เพียงพอที่จะสำรวจ ผลิต ขาย และจำหน่ายปิโตรเลียม

ในกรณีที่ผู้ขอสัมปทานไม่มีลักษณะครบถ้วนตาม (2) ต้องมีบริษัทอื่นซึ่งรัฐบาลเชื่อถือและมีลักษณะตาม (2) และมีความสัมพันธ์ในด้านทุนหรือการจัดการกับผู้ขอสัมปทาน รับรองที่จะให้ทุน เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และผู้เชี่ยวชาญเพียงพอที่จะสำรวจ ผลิต ขาย และจำหน่ายปิโตรเลียม

มาตรา 25^[16] ระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมตามสัมปทานให้มีกำหนดไม่เกินหกปีนับแต่วันให้สัมปทาน

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานประสงค์จะขอต่อระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมให้ผู้รับสัมปทานยื่นคำขอต่อระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม พร้อมกับเสนอข้อผูกพันในด้านปริมาณเงินปริมาณงาน หรือทั้งปริมาณเงินและปริมาณงานสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สามก่อนสิ้นระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมไม่น้อยกว่าหกเดือน แต่ถ้าผู้รับสัมปทานขอสำรวจปิโตรเลียมไม่เกินสามปี ไม่มีสิทธิขอต่อระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมอีก

การต่อระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมให้กระทำได้เมื่อผู้รับสัมปทานได้ปฏิบัติตามสัมปทานทุกประการและได้ตกลงในเรื่องข้อผูกพันช่วงที่สาม สำหรับการสำรวจปิโตรเลียมก่อนสิ้นช่วงข้อผูกพันช่วงที่สองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

การต่อระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม ให้กระทำได้เพียงครั้งเดียวเป็นเวลาไม่เกินสามปี

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 มาตรา 3 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 7)

มาตรา 26^[17] ระยะเวลาผลิตปิโตรเลียมตามสัมปทานให้มีกำหนดไม่เกินยี่สิบปีนับแต่วันถัดจากวันสิ้นระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม แม้จะมีการผลิตปิโตรเลียมในระหว่างระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมด้วยก็ตาม^[18]

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานประสงค์จะขอต่อระยะเวลาผลิตปิโตรเลียม ให้ผู้รับสัมปทานยื่นคำขอต่อระยะเวลาผลิตปิโตรเลียมก่อนสิ้นระยะเวลาผลิตปิโตรเลียมไม่น้อยกว่าหกเดือน

การต่อระยะเวลาผลิตปิโตรเลียมให้กระทำได้เมื่อผู้รับสัมปทานได้ปฏิบัติตามสัมปทานทุกประการและได้ตกลงในเรื่องข้อกำหนด ข้อผูกพัน และเงื่อนไขที่ใช้อยู่ทั่วไปในขณะนั้นก่อนสิ้นระยะเวลาผลิตปิโตรเลียมไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

การต่อระยะเวลาผลิตปิโตรเลียมให้กระทำได้เพียงครั้งเดียวเป็นเวลาไม่เกินสิบปี
(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 มาตรา 4 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 8)

มาตรา 27 ^[19] ในกรณีที่มีการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมหรือการเก็บรักษาหรือขนส่งปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่กระทบกระเทือนต่อการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงใดต้องหยุดชะงักลงเป็นส่วนใหญ่เพราะเหตุที่มีใช้ความผิดของผู้รับสัมปทาน ถ้าผู้รับสัมปทานประสงค์จะขอขยายอายุสัมปทาน ให้แจ้งต่ออธิบดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบถึงเหตุที่มีใช้ความผิดของผู้รับสัมปทานนั้น ในกรณีเช่นนี้ ให้อธิบดีขยายอายุสัมปทานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแปลงสำรวจแปลงนั้นออกไปเท่ากับระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานสามารถพิสูจน์ได้ว่าการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมต้องหยุดชะงักลงเพราะเหตุที่มีใช้ความผิดของผู้รับสัมปทาน

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 8)

มาตรา 28 ^[20] ในการให้สัมปทาน ให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติกำหนดเขตพื้นที่แปลงสำรวจโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เขตพื้นที่แปลงสำรวจที่มีอยู่ในทะเล ให้กำหนดพื้นที่ได้ไม่เกินแปลงละสี่พันตารางกิโลเมตร

เขตพื้นที่แปลงสำรวจในทะเล ให้รวมถึงพื้นที่เกาะที่อยู่ในเขตแปลงสำรวจนั้นด้วย

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516 มาตรา 3 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 9 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 9)

มาตรา 29 เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแปลงสำรวจและพื้นที่ผลิต อธิบดีมีอำนาจสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการรังวัดกำหนดเขตหรือตรวจสอบเขตได้

มาตรา 30 ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันทั้งในด้านปริมาณเงิน และปริมาณงานสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมตามที่กำหนดในสัมปทาน

ในกรณีที่ปรากฏว่าปริมาณงานตามที่กำหนดไว้ในช่วงข้อผูกพันช่วงหนึ่ง ๆ ของสัมปทานไม่เหมาะสมกับสภาพทางธรณีวิทยาของพื้นที่สัมปทาน หรือในกรณีที่มีเทคโนโลยีการสำรวจปิโตรเลียมที่ทันสมัยขึ้น เมื่อผู้รับสัมปทานขอเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันด้านปริมาณงาน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงข้อผูกพันดังกล่าวได้ตามความเหมาะสมและถ้าการเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันนั้นทำให้ผู้รับสัมปทานใช้จ่ายเงินน้อยกว่าจำนวนเงินที่ต้องใช้จ่ายตามข้อผูกพันเดิม ผู้รับสัมปทานต้องจ่ายเงินส่วนที่ลดลงให้แก่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ*ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีอนุมัติ ^[21]

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยเพิ่มเติมวรรคสอง โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 10)

มาตรา 31 ในการกำหนดข้อผูกพันตามมาตรา 30 ให้แบ่งระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมออกเป็นสามช่วงดังต่อไปนี้

ช่วงที่หนึ่ง ได้แก่ระยะเวลาสามปีแรกแห่งระยะเวลาสำรวจปีโตรเลียม ในกรณีที่ระยะเวลาสำรวจปีโตรเลียมไม่ถึงสามปี ได้แก่ระยะเวลาสำรวจปีโตรเลียมในสัมปทาน

ช่วงที่สอง ได้แก่ระยะเวลาสำรวจปีโตรเลียมที่เหลือจากช่วงข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง

ช่วงที่สาม ถ้ามีการต่อระยะเวลาสำรวจปีโตรเลียม ได้แก่ระยะเวลาสำรวจปีโตรเลียมที่ได้รับการต่อนั้น

ในกรณีที่มีการขยายอายุสัมปทานตามมาตรา 27 ในช่วงข้อผูกพันช่วงใดให้ขยายช่วงข้อผูกพันช่วงนั้นออกไปเท่ากับระยะเวลาที่ขยายอายุสัมปทานนั้น

ในช่วงข้อผูกพันช่วงใดจะแบ่งการปฏิบัติตามข้อผูกพันนั้นโดยกำหนดเป็นระยะเวลาไว้ในสัมปทานก็ได้ และในกรณีนี้ ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้^[22]

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยเพิ่มเติมวรรคสาม โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 มาตรา 5)

มาตรา 32^[23] เมื่อสิ้นช่วงข้อผูกพันช่วงหนึ่ง ๆ หรือสิ้นระยะเวลาหนึ่งในช่วงข้อผูกพันช่วงหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในสัมปทาน หรือในกรณีที่มีการคืนพื้นที่แปลงสำรวจทั้งแปลงในช่วงข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง ถ้าผู้รับสัมปทานยังปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปีโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงใดไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในสัมปทานผู้รับสัมปทานต้องจ่ายเงินส่วนที่ยังมิได้ใช้จ่ายไปในช่วงข้อผูกพันช่วงนั้นหรือระยะเวลาขณะนั้นให้แก่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ*ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นช่วงข้อผูกพันหรือระยะเวลา หรือวันคืนพื้นที่แปลงสำรวจแปลงนั้น แล้วแต่กรณี

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 มาตรา 6)

มาตรา 33^[24] การโอนข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปีโตรเลียมในแปลงสำรวจจะหวางแปลงหนึ่งกับอีกแปลงหนึ่งจะกระทำได้เมื่อมีเหตุอันสมควร และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้ว

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516 มาตรา 4 และต่อมาได้ถูกยกเลิกและให้ใช้ข้อความตาม พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 10)

มาตรา 34^[25] ในการสำรวจปีโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงใด ในช่วงข้อผูกพันช่วงใดหรือระยะเวลาขณะใดในช่วงข้อผูกพันช่วงใดตามที่กำหนดไว้ในสัมปทาน ถ้าผู้รับสัมปทานได้ใช้จ่ายหรือได้กระทำไปเกินข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปีโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้นในช่วงข้อผูกพันช่วงนั้นหรือระยะเวลาขณะนั้น ให้มีสิทธิหักปริมาณเงิน ปริมาณงาน หรือทั้งปริมาณเงินและปริมาณงาน ส่วนที่เกินออกจากข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปีโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้นในช่วงข้อผูกพันหรือระยะเวลาถัดไปได้

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 มาตรา 7)

มาตรา 35 ในกรณีที่มีการเพิกถอนสัมปทานในช่วงข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง ถ้าผู้รับสัมปทานยังปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปีโตรเลียมไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในสัมปทาน ผู้รับสัมปทานต้องจ่ายเงินส่วนที่ยังมิได้ใช้จ่ายไปในช่วงข้อผูกพันช่วงนั้นให้แก่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ*ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งเพิกถอนสัมปทานมีผลใช้บังคับ

มาตรา 36 ^[26] ภายใต้บังคับมาตรา 45 ผู้รับสัมปทานต้องคืนพื้นที่แปลงสำรวจแปลงหนึ่ง ๆ ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) ^[27] เมื่อครบสี่ปีนับแต่วันเริ่มระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม ต้องคืนพื้นที่ร้อยละห้าสิบของพื้นที่แปลงสำรวจแปลงนั้น แต่ถ้าเป็นแปลงสำรวจที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติกำหนดว่าเป็นแปลงสำรวจในทะเลที่มีน้ำลึกเกินสองร้อยเมตร ให้คืนพื้นที่ร้อยละสามสิบห้าของพื้นที่แปลงสำรวจแปลงนั้น

(2) เมื่อสิ้นระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม และระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมนั้นมิได้รับการต่อ ต้องคืนพื้นที่ทั้งหมดที่เหลือจาก (1)

(3) เมื่อสิ้นระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม และระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมนั้นได้รับการต่อ ต้องคืนพื้นที่อีกร้อยละยี่สิบห้าของพื้นที่แปลงสำรวจแปลงนั้น แต่ถ้าเป็นแปลงสำรวจที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติกำหนดว่าเป็นแปลงสำรวจในทะเลที่มีน้ำลึกเกินสองร้อยเมตร ให้คืนพื้นที่อีกร้อยละสี่สิบของพื้นที่แปลงสำรวจแปลงนั้น

(4) เมื่อสิ้นระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมที่ได้รับการต่อ ต้องคืนพื้นที่ที่เหลือทั้งหมด

เพื่อประโยชน์ในการคำนวณพื้นที่ที่ต้องคืนตามมาตรา นี้ ให้หักพื้นที่ผลิติดอกจากพื้นที่แปลงสำรวจแปลงนั้นก่อน และการคืนพื้นที่ตามมาตรา นี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติกำหนด

ในกรณี que ผู้รับสัมปทานไม่ปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติกำหนดพื้นที่ที่ต้องคืนแทนผู้รับสัมปทาน และเมื่อได้แจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบแล้ว ให้ถือว่าพื้นที่ที่กำหนดนั้นเป็นพื้นที่ที่คืนตามมาตรา นี้

(ความในมาตรา นี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516 มาตรา 5 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 11)

มาตรา 37 ภายใต้บังคับมาตรา 38 มาตรา 39 และมาตรา 40 ผู้รับสัมปทานมีสิทธิคืนพื้นที่แปลงสำรวจทั้งแปลงหรือบางส่วนในเวลาใด ๆ ก็ได้

พื้นที่ที่คืนตามวรรคหนึ่งแล้วให้นำไปหักออกจากพื้นที่ที่ต้องคืนตามมาตรา 36 ได้

ในการคืนพื้นที่แปลงสำรวจบางส่วนตามมาตรา นี้ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามมาตรา 36 วรรคสอง มาใช้บังคับ

มาตรา 38 ผู้รับสัมปทานซึ่งใช้สิทธิคืนพื้นที่แปลงสำรวจทั้งแปลงหรือบางส่วนในช่วงข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง ไม่มีสิทธิได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้นในช่วงข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง

ในกรณีที่มีการคืนพื้นที่แปลงสำรวจแปลงใดทั้งแปลงในช่วงข้อผูกพันช่วงที่หนึ่งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับสัมปทานพ้นจากข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้น ในช่วงข้อผูกพันช่วงหลังจากนั้น

มาตรา 39 ^[28] ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่แปลงสำรวจในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สองหรือช่วงที่สาม ถ้าเป็นการคืนพื้นที่ทั้งหมดที่เหลืออยู่ของแปลงสำรวจแปลงใดให้ผู้รับสัมปทานพ้นจากข้อผูกพันทั้งหมด

สำหรับการสำรวจปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานยังมิได้ปฏิบัติไปในแปลงสำรวจแปลงนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อผูกพันที่กำหนดไว้ในสัมปทานให้ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติภายในระยะเวลาก่อนการคืนพื้นที่ และให้นำบทบัญญัติมาตรา 32 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 12)

มาตรา 40 ^[29] ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่แปลงสำรวจบางส่วนครั้งหนึ่งหรือหลายครั้งในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สอง ให้ผู้รับสัมปทานได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมที่ยังคงเหลืออยู่ในแปลงสำรวจแปลงนั้น ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่การคืนพื้นที่นั้นกระทำในระหว่างปีที่สี่ นับแต่วันเริ่มระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้น ถ้าพื้นที่ที่คืนไม่เกินพื้นที่ที่ต้องคืนตามมาตรา 36 ผู้รับสัมปทานไม่มีสิทธิได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สอง แต่ถ้าพื้นที่ที่คืนครั้งหนึ่งหรือหลายครั้งรวมกันเกินพื้นที่ที่ต้องคืนตามมาตรา 36 แล้ว ให้ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สองนับแต่วันเริ่มต้นของช่วงข้อผูกพันนั้น ทั้งนี้ ตามอัตราส่วนของพื้นที่ที่คืนแต่ละครั้งเฉพาะส่วนที่เกินพื้นที่ที่ต้องคืนตามมาตรา 36 กับพื้นที่ที่ผู้รับสัมปทานยังถืออยู่ในวันเริ่มต้นของช่วงข้อผูกพันช่วงที่สอง หักด้วยพื้นที่ที่ต้องคืนตามมาตรา 36 หรือตามอัตราส่วนของระยะเวลาที่ยังเหลืออยู่ในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สองนับแต่วันที่มีการคืนแต่ละครั้งกับระยะเวลาทั้งสิ้นของช่วงข้อผูกพันช่วงที่สอง สุดแต่อัตราใดจะน้อยกว่า

(2) ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานใช้สิทธิคืนพื้นที่หลังจากสิ้นปีที่สี่นับแต่วันเริ่มระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้น ให้ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สองนับแต่วันเริ่มต้นของปีที่ห้าของระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้น ทั้งนี้ ตามอัตราส่วนของพื้นที่ที่คืนแต่ละครั้ง กับพื้นที่ที่ผู้รับสัมปทานถืออยู่ในวันเริ่มต้นของปีที่ห้า หรือตามอัตราส่วนของระยะเวลาที่ยังเหลืออยู่ในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สองนับแต่วันที่มีการคืนแต่ละครั้ง กับระยะเวลาทั้งสิ้นของช่วงข้อผูกพันช่วงที่สองนับจากวันเริ่มปีที่ห้า สุดแต่อัตราใดจะน้อยกว่า

ภายใต้บังคับมาตรา 39 ในการใช้สิทธิคืนพื้นที่แปลงสำรวจบางส่วนในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สาม ผู้รับสัมปทานไม่มีสิทธิได้รับการลดหย่อนในการปฏิบัติตามข้อผูกพัน สำหรับการสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้นในช่วงข้อผูกพันช่วงที่สาม

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 12)

มาตรา 41 ในระหว่างระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม ผู้รับสัมปทานจะผลิตปิโตรเลียมก็ได้

มาตรา 42 ^[30] ก่อนผลิตปิโตรเลียมจากที่ใดที่หนึ่งในแปลงสำรวจ ผู้รับสัมปทานต้องแสดงว่าได้พบหลุมปิโตรเลียมที่มีสมรรถนะเชิงพาณิชย์และได้กำหนดพื้นที่ผลิตถูกต้องแล้ว และเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีแล้วจึงจะผลิตปิโตรเลียมจากพื้นที่ผลิตนั้นได้

การกำหนดสมรรถนะเชิงพาณิชย์ของหลุมปิโตรเลียมและการกำหนดพื้นที่ผลิตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 42 ทวิ ^[31] เมื่อผู้รับสัมปทานได้รับอนุมัติจากอธิบดีให้ผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ผลิตตามมาตรา 42 แล้ว ให้ผู้รับสัมปทานยื่นแผนการผลิตในรายละเอียดสำหรับพื้นที่ผลิตดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้รับสัมปทานต้องเริ่มทำการผลิตปิโตรเลียมตามแผนภายในสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับการอนุมัติจากอธิบดีตามมาตรา 42 ถ้าผู้รับสัมปทานไม่เริ่มทำการผลิตปิโตรเลียมภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าระยะเวลาผลิตปิโตรเลียมสำหรับพื้นที่ที่ได้กำหนดให้เป็นพื้นที่ผลิตนั้นสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานประสงค์จะขอขยายระยะเวลาเริ่มทำการผลิตปิโตรเลียมออกไปจากกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับสัมปทานแจ้งเป็นหนังสือพร้อมด้วยเหตุผลให้อธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนสิ้นสุดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าหกเดือน ถ้าอธิบดีเห็นว่ากรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่สามารถเริ่มทำการผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ผลิตนั้นมีโชควิพาทของผู้รับสัมปทานให้อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้ขยายระยะเวลาเริ่มทำการผลิตออกไปได้ตามที่เห็นสมควร แต่การอนุญาตให้ขยายระยะเวลาเริ่มทำการผลิตปิโตรเลียมให้กระทำได้ไม่เกินคราวละสองปีและให้อุญาตขยายได้ไม่เกินสองคราว

ตลอดระยะเวลาผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ผลิต ผู้รับสัมปทานจะต้องทบทวนแผนการผลิตปิโตรเลียมตามวรรคหนึ่ง แล้วแจ้งผลการทบทวนเป็นหนังสือต่ออธิบดีทุกปี และถ้าผู้รับสัมปทานประสงค์จะเปลี่ยนแปลงแผนการผลิตปิโตรเลียม ให้ผู้รับสัมปทานได้รับอนุมัติจากอธิบดีก่อน จึงจะเปลี่ยนแปลงแผนการผลิตปิโตรเลียมได้

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 11)

(ได้มีการเพิ่มมาตรา 42 ทวิ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 13 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 12)

มาตรา 43 ในระหว่างระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม ถ้าผู้รับสัมปทานได้พัฒนาแหล่งปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงใดในช่วงข้อผูกพันช่วงใด ผู้รับสัมปทานมีสิทธินำค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมไปคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้นในช่วงข้อผูกพันช่วงนั้นได้

มาตรา 44 ถ้าผู้รับสัมปทานไม่สามารถแสดงว่าได้พบหลุมปิโตรเลียมที่มีสมรรถนะเชิงพาณิชย์ในแปลงสำรวจแปลงใด หรือมิได้กำหนดพื้นที่ผลิตตามมาตรา 42 ให้ถือว่าสัมปทานในส่วนที่เกี่ยวกับแปลงสำรวจแปลงนั้นสิ้นสุดเมื่อสิ้นระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม

มาตรา 45 ^[32] เมื่อสิ้นระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงใด และผู้รับสัมปทานได้รับสิทธิผลิตปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้นแล้วผู้รับสัมปทานมีสิทธิสว่นพื้นที่ในแปลงสำรวจแปลงนั้นไว้ได้ไม่เกินร้อยละสิบสองครั้งของพื้นที่เดิมของแปลงสำรวจแปลงนั้น ตามระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานกำหนดแต่ต้องกำหนดไม่เกินห้าปีนับแต่วันสิ้นระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงนั้น แต่ผู้รับสัมปทานจะคืนพื้นที่แปลงสำรวจที่ขอสงวนไว้นั้นก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้

ในการสงวนพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อการสงวนพื้นที่ได้เป็นไปโดยถูกต้องแล้ว ผู้รับสัมปทานย่อมมีสิทธิสำรวจปิโตรเลียมในพื้นที่ที่สงวนไว้นั้นได้ และให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าสงวนพื้นที่ล่วงหน้าเป็นรายปีตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานพบปิโตรเลียมในเขตพื้นที่ที่สงวนไว้และประสงค์จะผลิตปิโตรเลียมให้นำมาตรา 42 มาใช้บังคับ

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 14)

มาตรา 46 ผู้รับสัมปทานซึ่งชำระค่าสงวนพื้นที่สำหรับปีใด มีสิทธิได้รับค่าสงวนพื้นที่ในปีนั้นคืนเท่ากับจำนวนค่าใช้จ่ายที่เสียไปในการสำรวจปิโตรเลียมในพื้นที่ที่สงวนไว้ในปีนั้นได้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินค่าสงวนพื้นที่ที่ได้ชำระไปแล้ว

การขอรับค่าสงวนพื้นที่คืนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 47 ผู้รับสัมปทานอาจรับบริษัทอื่นเข้าร่วมประกอบกิจการปิโตรเลียมตามสัมปทานได้เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ในกรณีเช่นนี้ผู้ร่วมประกอบกิจการปิโตรเลียมแต่ละรายต้องชำระค่าภาคหลวง ภาษีเงินได้ และเงินอย่างอื่น และปฏิบัติตามข้อผูกพันที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการปิโตรเลียมในส่วนที่เป็นของตน

ผู้ร่วมประกอบกิจการปิโตรเลียมทุกรายต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันในการปฏิบัติตามสัมปทานและตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ผู้ร่วมประกอบกิจการปิโตรเลียมรายหนึ่งไม่ต้องรับผิดชอบในการชำระภาษีเงินได้ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมในส่วนที่เป็นของผู้ร่วมประกอบกิจการปิโตรเลียมรายอื่น

ในกรณีที่ผู้ร่วมประกอบกิจการปิโตรเลียมรายใดไม่ชำระภาษีเงินได้ที่ตนมีหน้าที่ต้องเสีย ให้รัฐมนตรีแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ร่วมประกอบกิจการปิโตรเลียมรายอื่นทุกรายทราบ และถ้ามิได้มีการชำระภาษีเงินได้ดังกล่าวนั้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือ ให้ถือเป็นอีกเหตุหนึ่งที่จะเพิกถอนสัมปทานได้ด้วย

มาตรา 48 ^[33] ผู้รับสัมปทานมีสิทธิโอนสัมปทานทั้งหมด หรือเฉพาะที่เกี่ยวกับแปลงสำรวจแปลงใดแปลงหนึ่ง พื้นที่ผลิต หรือพื้นที่ที่สงวนไว้เขตใดเขตหนึ่งให้แก่บริษัทอื่นโดยไม่ต้องขอรับอนุญาตในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) บริษัทผู้รับสัมปทานถือหุ้นในบริษัทผู้รับโอนสัมปทานนั้นเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้

(2) บริษัทผู้รับโอนสัมปทานถือหุ้นในบริษัทผู้รับสัมปทานเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ หรือ

(3) มีบริษัทที่สามถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ทั้งในบริษัทผู้รับสัมปทานและบริษัทผู้รับโอนสัมปทาน

การโอนตามวรรคหนึ่ง ผู้รับสัมปทานต้องแจ้งเป็นหนังสือให้รัฐมนตรีทราบพร้อมทั้งแสดงหลักฐานว่าการโอนดังกล่าวได้เป็นไปตามกรณีที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และในกรณีที่ผู้รับสัมปทานได้มีการรับรองของบริษัทที่มี

ความสัมพันธ์ในด้านทุนหรือด้านการจัดการกับผู้รับสัมปทานเกี่ยวกับทุน เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์และ ผู้เชี่ยวชาญ ตามมาตรา 24 วรรคสอง ผู้รับสัมปทานต้องยื่นหลักฐานแสดงการรับรองผู้รับโอนสัมปทานโดยบริษัท ดังกล่าวให้แก่รัฐมนตรีด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีจะเห็นว่าผู้รับโอนสัมปทานเป็นผู้ที่ยื่นขอสัมปทานได้โดยไม่ต้องมี การรับรองหรือมีบริษัทอื่นที่รัฐบาลเชื่อถือเข้ารับรองผู้รับโอนสัมปทานแทนตามมาตรา 24 แล้ว

การโอนตามมาตรา 24 นี้ จะมีผลต่อเมื่อผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดีว่าการโอนได้เป็นไปโดย ถูกต้องตามมาตรา 24 นี้แล้ว

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 15)

มาตรา 49 ผู้โอนสัมปทานและผู้รับโอนสัมปทานตามมาตรา 48 ต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันในการ ปฏิบัติตามสัมปทานและตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 50 ^[34] นอกจากกรณีตามมาตรา 48 ผู้รับสัมปทานอาจโอนสัมปทานทั้งหมดหรือเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ แปลงสำรวจแปลงใดแปลงหนึ่ง พื้นที่ผลิต หรือพื้นที่ที่สงวนไว้เขตใดเขตหนึ่งให้แก่บริษัทอื่นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาต จากรัฐมนตรี

ผู้รับโอนสัมปทานตามวรรคหนึ่งต้องมีลักษณะตามมาตรา 24 ^[35]

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516 มาตรา 6 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 13)

มาตรา 51 ^[36] รัฐมนตรีมีอำนาจเพิกถอนสัมปทาน เมื่อผู้รับสัมปทาน

- (1) ไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปิโตรเลียมตามที่กำหนดในสัมปทานตามมาตรา 30
- (2) ไม่วางหลักประกันหรือวางหลักประกันไม่ครบจำนวนตามมาตรา 80/2
- (3) ไม่ชำระค่าภาคหลวงตามหมวด 7 หรือผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษตามหมวด 7 ทวิ
- (4) ไม่ชำระภาษีเงินได้ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม
- (5) ไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานปิโตรเลียมที่ดี
- (6) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในสัมปทานว่าเป็นเหตุเพิกถอนสัมปทานได้

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 16 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 14)

มาตรา 52 เมื่อมีเหตุที่จะเพิกถอนสัมปทานเกิดขึ้นและเหตุนั้นรัฐมนตรีเห็นว่าอาจแก้ไขได้ ให้รัฐมนตรี แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับสัมปทานทราบถึงเหตุนั้น และกำหนดให้ผู้รับสัมปทานแก้ไขภายในเวลาที่เห็นสมควร ถ้า ผู้รับสัมปทานไม่สามารถแก้ไขได้ภายในเวลาที่กำหนดโดยมีเหตุอันสมควร ให้ขออนุญาตขยายเวลาออกไปได้เท่าที่ จำเป็นก่อนครบกำหนดเวลานั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรให้มีอำนาจขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน ระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานขอขยาย ถ้าผู้รับสัมปทานไม่แก้ไขภายในเวลาที่กำหนดหรือไม่สามารถแก้ไขภายในเวลา ที่ขยายออกไป ให้รัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนสัมปทานโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่มีเหตุที่จะเพิกถอนสัมปทานเกิดขึ้นและเหตุนี้ รัฐมนตรีเห็นว่าไม่อาจแก้ไขได้ ให้รัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนสัมปทานโดยไม่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง

คำสั่งเพิกถอนสัมปทานให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับสัมปทานได้รับคำสั่ง เว้นแต่ผู้รับสัมปทานจะดำเนินการตามมาตรา 53

มาตรา 52 ทวิ ^[37] ในกรณีที่รัฐมีความต้องการผลิตปิโตรเลียมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐบาลอาจขอให้ผู้รับสัมปทานเร่งรัดการผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ที่ผู้รับสัมปทานได้สงวนไว้ตามมาตรา 45 ก็ได้ โดยเสนอแผนการผลิตในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่กำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะตามโครงสร้างของแหล่งปิโตรเลียม

ถ้าพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่มีสภาพทางธรณีวิทยาไม่เอื้ออำนวย รัฐบาลจะเสนอให้มีการลดหย่อนค่าภาคหลวงตามมาตรา 99 ทวิ และ/หรือ เสนอเพิ่มค่าคงที่แสดงสภาพทางธรณีวิทยาของแปลงสำรวจตามมาตรา 100 ฉ (ข) สำหรับพื้นที่นั้นหรือไม่ก็ได้

ถ้าผู้รับสัมปทานไม่สามารถเจรจาทำความตกลงกับรัฐบาลได้ภายในสิบสองเดือนนับแต่วันที่ผู้รับสัมปทานได้รับข้อเสนอจากรัฐบาลตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลเห็นว่าการเร่งรัดการผลิตปิโตรเลียมดังกล่าวเป็นความจำเป็นแก่เศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับสัมปทานทราบว่า รัฐบาลจะเข้าใช้สิทธิประกอบกิจการปิโตรเลียมในพื้นที่นั้นด้วยความเสี่ยงภัยแต่ฝ่ายเดียว

เมื่อรัฐบาลได้แจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบถึงการเข้าใช้สิทธิดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าสิทธิตามสัมปทานของผู้รับสัมปทานเฉพาะในพื้นที่ที่ได้กำหนดขึ้นตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลง และรัฐบาลมีอำนาจมอบหมายให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือผู้หนึ่งผู้ใดเข้าประกอบกิจการปิโตรเลียมในพื้นที่ดังกล่าวได้

หากในการประกอบกิจการปิโตรเลียมในพื้นที่ดังกล่าวมีผลกำไรปิโตรเลียมประจำปีตามมาตรา 100 จัตวา ของหมวด 7 ทวิ เกิดขึ้นให้รัฐบาลนำผลกำไรปิโตรเลียมประจำปีดังกล่าวชำระคืนเงินลงทุนอันเป็นรายจ่ายที่ผู้รับสัมปทานได้ใช้จ่ายในพื้นที่ดังกล่าว ให้แก่ผู้รับสัมปทานจนกว่าจะครบจำนวน และในการคำนวณผลกำไรขาดทุนสำหรับการประกอบกิจการปิโตรเลียมของรัฐตามมาตรา 100 ให้คำนวณดังเช่นการคำนวณสำหรับการประกอบกิจการปิโตรเลียมของผู้รับสัมปทานอื่น แต่มีให้มีค่าลดหย่อนพิเศษตามมาตรา 100 ตรี (4) เพื่อนำมาคำนวณเป็นค่าใช้จ่าย

ในระหว่างการประกอบกิจการปิโตรเลียมของรัฐบาลตามมาตรา 100 ผู้รับสัมปทานมีสิทธิขอเข้าร่วมทุนกับรัฐบาลได้ โดยใช้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กำหนดว่าด้วยการประกอบกิจการปิโตรเลียมโดยการเสี่ยงภัยลงทุนแต่ฝ่ายเดียว ของสัญญาร่วมทุนระหว่างผู้ประกอบกิจการปิโตรเลียมที่ใช้กันอยู่ในประเทศไทยที่ให้ผลดีที่สุดแก่ผู้รับสัมปทาน แต่การขอใช้สิทธิเช่นนี้จะต้องแจ้งให้รัฐบาลทราบอย่างช้าภายในสามปีนับแต่วันที่รัฐบาลได้เข้าใช้สิทธิประกอบกิจการปิโตรเลียมตามมาตรา 100

ถ้ารัฐบาลไม่เริ่มต้นประกอบกิจการปีโตรเลียมอย่างจริงจังในพื้นที่ที่กำหนดขึ้นตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาสองปี นับแต่วันที่สิทธิตามสัมปทานของผู้รับสัมปทานนั้นสิ้นสุดลงตามวรรคสี่ ผู้รับสัมปทานมีสิทธิร้องขอให้รัฐบาลคืนสิทธิในพื้นที่ดังกล่าวให้แก่ตนโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อรัฐมนตรีภายในระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันที่ครบกำหนดสองปีดังกล่าว และในกรณีที่มีการคืนสิทธิในพื้นที่ ให้ขยายอายุสัมปทานของผู้รับสัมปทานเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับพื้นที่นั้นออกไปเท่ากับระยะเวลาที่รัฐบาลได้เข้าใช้สิทธิตามมาตราสี่ และรัฐบาลมีสิทธิได้รับคืนเงินที่ได้ลงทุนไปในพื้นที่ดังกล่าวเป็นจำนวนเท่าที่การลงทุนนั้นได้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับสัมปทาน

(ได้มีการเพิ่มมาตรา 52 ทวิ โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 17)

มาตรา 53 ข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการที่รัฐมนตรีสั่งให้ผู้รับสัมปทานแก้ไข เหตุที่จะสั่งเพิกถอนสัมปทานตามมาตรา 52 และข้อพิพาทที่เกี่ยวกับปัญหาที่ว่าได้มีการปฏิบัติตามสัมปทานหรือไม่ ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้ ให้ดำเนินการระงับโดยอนุญาโตตุลาการตามวิธีการที่กำหนดในสัมปทาน

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ยอมปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการภายในเวลาที่กำหนด ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิหรือประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วนหรือเพิกถอนสัมปทานได้

หมวด 3/1

สัญญาแบ่งปันผลผลิต ^[38]

มาตรา 53/1 ^[39] ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพิจารณากำหนดให้แปลงสำรวจใดสมควรที่จะดำเนินการสำรวจและผลิตปีโตรเลียมในรูปแบบของสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามความในหมวดนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศตามมาตรา 23 วรรคสี่

การขอและการได้รับสิทธิเป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 53/2 ^[40] ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจลงนามในสัญญาแบ่งปันผลผลิตกับผู้ได้รับสิทธิเป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามมาตรา 53/1 วรรคสอง

แบบสัญญาแบ่งปันผลผลิตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 53/3 ^[41] สัญญาแบ่งปันผลผลิตอย่างน้อยต้องมีข้อกำหนดและเงื่อนไขดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ให้บรรดาค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการประกอบกิจการปีโตรเลียมตกเป็นภาระของผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต และให้หักจากผลผลิตได้ตาม (2)

(2) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแบ่งปันผลผลิต ดังต่อไปนี้

(ก) ให้ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตหักค่าใช้จ่ายสำหรับการประกอบกิจการปิโตรเลียมในแต่ละปีได้ เฉพาะรายจ่ายเท่าที่จ่ายจริงโดยเป็นไปตามวิธีการ หลักเกณฑ์ และการปฏิบัติทางบัญชีที่ใช้อยู่เป็นปกติในอุตสาหกรรมปิโตรเลียม และตามแผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีตามมาตรา 53/4 แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินร้อยละห้าสิบของผลผลิตรวมของปิโตรเลียม

(ข) ค่าใช้จ่ายสำหรับการประกอบกิจการปิโตรเลียม หากเกินร้อยละห้าสิบของผลผลิตรวมของปิโตรเลียมในปีใด ให้สามารถนำส่วนที่เกินไปใช้หักในปีต่อ ๆ ไปได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราตาม (ก) และไม่เกินจำนวนอายุของสัญญา

(ค) ส่วนที่เหลือของผลผลิตรวมของปิโตรเลียมหลังจากหักค่าภาคหลวงและหักตาม (ก) แล้ว ให้แบ่งแก่ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตไม่เกินร้อยละห้าสิบ

(3) จำนวนเงินขั้นต่ำที่ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตต้องใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการปิโตรเลียมตามสัญญาแบ่งปันผลผลิต

(4) การกำหนดและการปฏิบัติตามข้อผูกพันทั้งในด้านปริมาณเงินและปริมาณงานสำหรับการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม การจ่ายเงินกรณีผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตยังปฏิบัติตามข้อผูกพันไม่ครบสำหรับการสำรวจในแปลงสำรวจ และหลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมอื่นใดที่มีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(5) ข้อตกลงเกี่ยวกับการขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมที่ผลิตได้ โดยกำหนดให้ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตมีสิทธิขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมในส่วนที่เป็นของผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต และรัฐมีสิทธิขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมในส่วนที่เป็นของรัฐ ในการนี้ รัฐจะมอบหมายให้ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตเป็นผู้ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมในส่วนที่เป็นของรัฐแทนก็ได้

(6) ข้อตกลงเกี่ยวกับการบริหารจัดการการประกอบกิจการปิโตรเลียมของคู่สัญญา

(7) เงื่อนไขหรือมาตรการบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญาแบ่งปันผลผลิต และการกำหนดค่าปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาแบ่งปันผลผลิต

(8) เหตุในการเลิกสัญญาแบ่งปันผลผลิต

มาตรา 53/4 ^[42] เมื่อมีการลงนามในสัญญาแบ่งปันผลผลิตแล้ว ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตต้องเสนอแผนงานและงบประมาณสำหรับกิจการปิโตรเลียมในปีที่หนึ่ง เพื่อให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติก่อนเริ่มกิจการปิโตรเลียม และเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตต้องเริ่มกิจการปิโตรเลียมเกี่ยวกับการสำรวจภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ

ภายในเดือนกันยายนของทุกปี ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตต้องเสนอแผนงานและงบประมาณสำหรับกิจการปิโตรเลียมในปีปฏิทินถัดไปให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ ก่อนเริ่มกิจการปิโตรเลียมทุก ๆ ปี

ค่าใช้จ่ายตามแผนงานและงบประมาณสำหรับกิจการปิโตรเลียมในปีใด หากยังไม่ได้รับอนุมัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือได้รับอนุมัติแล้วแต่ไม่ได้นำไปใช้จ่ายจริง ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตจะนำมาใช้ในการหักค่าใช้จ่ายตามมาตรา 53/3 (2) (ก) หรือ (ข) ไม่ได้

รายละเอียดของแผนงานและงบประมาณสำหรับกิจการปิโตรเลียมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง หลักเกณฑ์และระยะเวลาในการพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งการแก้ไขแผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติแล้วในระหว่างปี ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา 53/5 ^[43] บรรดาสิ่งปลูกสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ ทรัพย์สิน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการปิโตรเลียมที่ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตมีกรรมสิทธิ์อันเกิดจากการใช้งบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีตามมาตรา 53/4 ให้ตกเป็นของรัฐ และผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตสามารถใช้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทน โดยผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตมีหน้าที่รับผิดชอบในการบำรุงรักษา ต่อเติม ซ่อมแซม และเอาประกันภัย สิ่งปลูกสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ ทรัพย์สิน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการปิโตรเลียม

มาตรา 53/6 ^[44] ให้ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตเป็นผู้นำส่งค่าภาคหลวงแก่รัฐ โดยให้หักจากผลผลิตรวมของปิโตรเลียมในอัตราร้อยละสิบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 53/7 ^[45] ข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งใด ๆ ซึ่งเกิดจากหรือเกี่ยวเนื่องกับสัญญาแบ่งปันผลผลิต ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้ ให้ดำเนินการระงับโดยวิธีการเช่นเดียวกันกับการระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวกับสัมปทานตามมาตรา 53 วรรคหนึ่ง และให้นำความในมาตรา 53 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 53/8 ^[46] ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับแก่ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้ ดังต่อไปนี้

- (1) บทบัญญัติในหมวด 1 บททั่วไป เว้นแต่มาตรา 6 มิให้นำมาใช้บังคับ
- (2) บทบัญญัติในหมวด 2 คณะกรรมการปิโตรเลียม
- (3) บทบัญญัติในหมวด 3 การสำรวจและผลิตปิโตรเลียม เว้นแต่มาตรา 22 (4) (5) (9) (13) (15) และ (16) มาตรา 30 วรรคสอง มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 37 มาตรา 38 มาตรา 39 มาตรา 40 มาตรา 43 มาตรา 45 มาตรา 46 และมาตรา 52 ทวิ มิให้นำมาใช้บังคับ
- (4) บทบัญญัติในหมวด 4 การเก็บรักษาและขนส่งปิโตรเลียม
- (5) บทบัญญัติในหมวด 5 การขายและจำหน่ายปิโตรเลียม เว้นแต่มาตรา 56 และมาตรา 59 มิให้นำมาใช้บังคับ
- (6) บทบัญญัติในหมวด 6 ประโยชน์ สิทธิ และหน้าที่ของผู้รับสัมปทาน
- (7) บทบัญญัติในหมวด 8 บทกำหนดโทษ เว้นแต่มาตรา 109 ทวิ มิให้นำมาใช้บังคับ

ที่ใดในบทบัญญัติตามวรรคหนึ่งที่บัญญัติถึง “สัมปทาน” “ผู้รับสัมปทาน” “ผู้ขอสัมปทาน” “ให้สัมปทาน” “โอนสัมปทาน” และ “เพิกถอนสัมปทาน” ให้หมายถึง “สัญญาแบ่งปันผลผลิต” “ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต” “ผู้ขอสิทธิเป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต” “ให้สิทธิเป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต” “โอนสิทธิเป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต” และ “เพิกถอนสิทธิเป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต” ตามลำดับ

หมวด 3/2

สัญญาจ้างบริการ^[47]

มาตรา 53/9^[48] ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพิจารณากำหนดให้แปลงสำรวจใดสมควรที่จะดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในรูปแบบของสัญญาจ้างบริการตามความในหมวดนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศตามมาตรา 23 วรรคสี่

การได้มาซึ่งผู้รับสัญญาจ้างบริการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้การทำสัญญาจ้างบริการตามวรรคหนึ่งกระทำได้ในรูปแบบของสัญญาจ้างสำรวจและผลิต สัญญาจ้างสำรวจ และสัญญาจ้างผลิตซึ่งปิโตรเลียม

มาตรา 53/10^[49] ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจลงนามในสัญญาจ้างบริการกับผู้รับสัญญาจ้างบริการตามมาตรา 53/9 วรรคสอง

แบบสัญญาจ้างบริการในแต่ละรูปแบบให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 53/11^[50] สัญญาจ้างสำรวจและผลิตอย่างน้อยต้องมีข้อกำหนดและเงื่อนไขดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ผลผลิตปิโตรเลียมทั้งหมดเป็นของรัฐ โดยรัฐมีสิทธิขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมดังกล่าวและรัฐอาจมอบให้ผู้รับสัญญาจ้างสำรวจและผลิตเป็นผู้ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมแทนรัฐก็ได้

(2) ให้บรรดาค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการประกอบกิจการปิโตรเลียมตกเป็นภาระของผู้รับสัญญาจ้างสำรวจและผลิต

(3) รัฐเป็นผู้ให้ความเห็นชอบแผนงานและงบประมาณในการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมดูแลการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

(4) ค่าจ้าง วิธีการคำนวณ และการจ่ายค่าจ้างสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ซึ่งจะจ่ายต่อเมื่อมีการผลิตปิโตรเลียมในเชิงพาณิชย์ได้ โดยจะจ่ายเป็นเงินหรือผลผลิตปิโตรเลียมก็ได้

(5) ระยะเวลาของสัญญาจ้างสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบปี และเหตุที่สัญญาจะสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาดังกล่าว

(6) หลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในแปลงสำรวจที่จะดำเนินการสำรวจและผลิตตามสัญญาจ้างสำรวจและผลิต

(7) เงื่อนไขหรือมาตรการบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญาจ้างสำรวจและผลิต และการกำหนดค่าปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างสำรวจและผลิต

(8) การรายงานผลการประกอบกิจการปิโตรเลียม

(9) เหตุในการเลิกสัญญาจ้างสำรวจและผลิต

มาตรา 53/12 ^[51] สัญญาจ้างสำรวจอย่างน้อยต้องมีข้อกำหนดและเงื่อนไขดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ให้บรรดาค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการประกอบกิจการปิโตรเลียมตกเป็นภาระของผู้รับสัญญาจ้างสำรวจ

(2) รัฐเป็นผู้ให้ความเห็นชอบแผนงานและงบประมาณในการสำรวจ รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมดูแลการสำรวจปิโตรเลียม

(3) ค่าจ้าง วิธีการคำนวณ และการจ่ายค่าจ้างสำรวจตามระยะเวลาที่กำหนด

(4) ระยะเวลาของสัญญาจ้างสำรวจปิโตรเลียม และเหตุที่สัญญาจะสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาดังกล่าว

(5) หลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจที่จะดำเนินการสำรวจตามสัญญาจ้างสำรวจ

(6) เงื่อนไขหรือมาตรการบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญาจ้างสำรวจและการกำหนดค่าปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างสำรวจ

(7) การรายงานผลการประกอบกิจการปิโตรเลียม

(8) เหตุในการเลิกสัญญาจ้างสำรวจ

มาตรา 53/13 ^[52] สัญญาจ้างผลิตอย่างน้อยต้องมีข้อกำหนดและเงื่อนไขดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ผลผลิตปิโตรเลียมทั้งหมดเป็นของรัฐ โดยรัฐมีสิทธิขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมดังกล่าว และรัฐอาจมอบให้ผู้รับสัญญาจ้างผลิตเป็นผู้ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมแทนรัฐก็ได้

(2) ให้บรรดาค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการประกอบกิจการปิโตรเลียมตกเป็นภาระของผู้รับสัญญาจ้างผลิต

(3) รัฐเป็นผู้ให้ความเห็นชอบแผนงานและงบประมาณในการผลิต รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมดูแลการผลิตปิโตรเลียม

(4) ค่าจ้าง วิธีการคำนวณ และการจ่ายค่าจ้างผลิตปิโตรเลียม ซึ่งจะจ่ายต่อเมื่อมีการผลิตปิโตรเลียมในเชิงพาณิชย์ได้ โดยจะจ่ายเป็นเงินหรือผลผลิตปิโตรเลียมก็ได้

(5) ระยะเวลาของสัญญาจ้างผลิตปิโตรเลียม และเหตุที่สัญญาจะสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาดังกล่าว

(6) หลักเกณฑ์และวิธีการผลิตปิโตรเลียมในแปลงสำรวจที่จะดำเนินการผลิตตามสัญญาจ้างผลิต

(7) เงื่อนไขหรือมาตรการบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญาจ้างผลิต และการกำหนดค่าปรับในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างผลิต

(8) การรายงานผลการประกอบกิจการปิโตรเลียม

(9) เหตุในการเลิกสัญญาจ้างผลิต

มาตรา 53/14 ^[53] ภายใต้บังคับมาตรา 53/16 เงินที่ส่วนราชการได้จากการขายหรือจำหน่ายผลผลิตปิโตรเลียมตามสัญญาจ้างสำรวจและผลิตหรือสัญญาจ้างผลิตให้นำมาจ่ายเป็นค่าภาคหลวงก่อน ส่วนที่เหลือให้นำมาจ่ายเป็นค่าจ้างตามสัญญาจ้างสำรวจและผลิตหรือสัญญาจ้างผลิต และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ เมื่อได้จ่ายค่าภาคหลวง ค่าจ้าง และค่าใช้จ่ายดังกล่าวแล้ว หากมีเงินเหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 53/15 ^[54] บรรดาสิ่งปลูกสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ ทรัพย์สิน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการปิโตรเลียมที่ผู้รับสัญญาจ้างบริการมีกรรมสิทธิ์อันเกิดจากการใช้งบประมาณของผู้รับสัญญาจ้างบริการตามที่กำหนดในสัญญาจ้างบริการแต่ละรูปแบบตามมาตรา 53/11 (3) มาตรา 53/12 (2) และมาตรา 53/13 (3) ให้ตกเป็นของรัฐ และผู้รับสัญญาจ้างบริการสามารถใช้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทน โดยผู้รับสัญญาจ้างบริการมีหน้าที่รับผิดชอบในการบำรุงรักษา ต่อเติม ซ่อมแซม และเอาประกันภัยสิ่งปลูกสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ ทรัพย์สิน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการปิโตรเลียม เว้นแต่ในกรณีสัญญาจ้างสำรวจและผลิตที่ผู้รับสัญญาจ้างสำรวจและผลิตไม่สามารถพบหลุมปิโตรเลียมที่มีสมรรถนะเชิงพาณิชย์ และกำหนดพื้นที่ผลิตถูกต้องตามมาตรา 42 จนเป็นเหตุให้สัญญาลิ้นสุดลง ให้บรรดาสิ่งปลูกสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ ทรัพย์สิน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการปิโตรเลียมดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้รับสัญญาจ้างสำรวจและผลิตเช่นเดิม

มาตรา 53/16 ^[55] ให้ส่วนราชการเป็นผู้เสียค่าภาคหลวงสำหรับปิโตรเลียมที่ผลิตได้ตามสัญญาจ้างสำรวจและผลิตหรือสัญญาจ้างผลิตในอัตราร้อยละสิบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 53/17 ^[56] ข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งใด ๆ ซึ่งเกิดจากหรือเกี่ยวเนื่องกับสัญญาจ้างบริการ ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้ ให้ดำเนินการระงับโดยวิธีการเช่นเดียวกันกับการระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวกับสัมปทานตามมาตรา 53 วรรคหนึ่ง และให้นำความในมาตรา 53 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 53/18 ^[57]ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับแก่ผู้รับสัญญาจ้างบริการได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้ ดังต่อไปนี้

- (1) บทบัญญัติในหมวด 1 บททั่วไป เว้นแต่มาตรา 6 และมาตรา 13 มิให้นำมาใช้บังคับ
- (2) บทบัญญัติในหมวด 2 คณะกรรมการปิโตรเลียม เว้นแต่มาตรา 16 (3) และ (4) มิให้นำมาใช้บังคับ

(3) บทบัญญัติในหมวด 3 การสำรวจและผลิตปิโตรเลียมให้นำมาใช้บังคับเฉพาะมาตรา 22 (1) (8) และ (12) มาตรา 22/1 (2) (3) (4) และ (5) มาตรา 23 มาตรา 24 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 41 มาตรา 42 มาตรา 42 ทวิ และมาตรา 44

(4) บทบัญญัติในหมวด 4 การเก็บรักษาและขนส่งปิโตรเลียม

(5) บทบัญญัติในหมวด 6 ประโยชน์ สิทธิ และหน้าที่ของผู้รับสัมปทาน เว้นแต่มาตรา 64 มาตรา 65 มาตรา 71 มาตรา 76 และมาตรา 77 มิให้นำมาใช้บังคับ

(6) บทบัญญัติในหมวด 8 บทกำหนดโทษ เว้นแต่มาตรา 105 มาตรา 109 ทวิ และมาตรา 110 มิให้นำมาใช้บังคับ

ที่ใดในบทบัญญัติตามวรรคหนึ่งที่บัญญัติถึง “สัมปทาน” “ผู้รับสัมปทาน” “ผู้ขอสัมปทาน” และ “ให้สัมปทาน” ให้หมายถึง “สัญญาจ้างบริการ” “ผู้รับสัญญาจ้างบริการ” “ผู้ขอเป็นผู้รับสัญญาจ้างบริการ” และ “ให้เป็นผู้รับสัญญาจ้างบริการ” ตามลำดับ

หมวด 4

การเก็บรักษาและขนส่งปิโตรเลียม

มาตรา 54 ผู้รับสัมปทานมีสิทธิเก็บรักษาและมีสิทธิขนส่งปิโตรเลียม

การเก็บรักษาและการขนส่งปิโตรเลียมให้เป็นไปตามข้อกำหนดในสัมปทาน

มาตรา 55 ในกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายเป็นการด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้รับสัมปทานมีอำนาจผ่านหรือเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ของบุคคลใดเพื่อ ตรวจสอบ ซ่อมแซม หรือแก้ไขท่อส่งปิโตรเลียมในเวลาใด ๆ ได้ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินหรือสถานที่นั้นทราบโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ถ้าการผ่านหรือเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย เจ้าของผู้มีสิทธิครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นใดในที่ดินหรือสถานที่นั้นมีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้รับสัมปทาน และถ้าไม่สามารถตกลงกันถึงจำนวนค่าเสียหายได้ ให้มอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยโดยนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ

หมวด 5

การขายและจำหน่ายปิโตรเลียม

มาตรา 56 ภายใต้บังคับหมวดนี้ ผู้รับสัมปทานมีสิทธิขายและจำหน่ายปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้

มาตรา 57 ในการขายน้ำมันดิบที่ผลิตได้เพื่อใช้ภายในราชอาณาจักร ให้ผู้รับสัมปทานขายในราคา ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ยังไม่มีผู้รับสัมปทานส่งน้ำมันดิบที่ผลิตได้ออกนอกราชอาณาจักรเป็นประจำ ให้ขายไม่เกิน ราคาน้ำมันดิบที่สั่งซื้อจากต่างประเทศส่งถึงโรงกลั่นน้ำมันภายในราชอาณาจักร

(2) ในกรณีที่มีผู้รับสัมปทานส่งน้ำมันดิบที่ผลิตได้ออกนอกราชอาณาจักรเป็นประจำ ให้ขายไม่เกินราคา เฉลี่ยที่ได้รับจริงสำหรับน้ำมันดิบที่ผู้รับสัมปทานทุกรายส่งออกนอกราชอาณาจักรในเดือนปฏิทินที่แล้วมา ในการนี้ อธิบดีอาจให้ผู้รับสัมปทานส่งหลักฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับราคาที่ได้รับจริง ณ จุดส่งออกด้วยก็ได้

(3) ในกรณีที่น้ำมันดิบที่ผลิตได้ทั่วราชอาณาจักรมีปริมาณถึงสิบเท่าขึ้นไป ของความต้องการใช้ภายใน ราชอาณาจักร ให้ขายในราคาที่มีกำไรตามสมควร โดยคำนึงถึงข้อตกลงที่เทียบเคียงกันได้ในประเทศผู้ผลิต น้ำมันดิบรายใหญ่

การกำหนดราคาตามมาตรานี้ให้คำนึงถึงความแตกต่างของคุณภาพ ค่าขนส่งและกรณีแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทั้งมวลด้วย

มาตรา 58 ในการขายก๊าซธรรมชาติที่ผลิตได้เพื่อใช้ภายในราชอาณาจักร ให้ผู้รับสัมปทานขายในราคา ดังต่อไปนี้

(1) ราคาที่ตกลงกับคณะกรรมการโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี แต่ราคาที่ตกลงกันนั้นต้องไม่สูงกว่า ราคาคเฉลี่ยของก๊าซธรรมชาติที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของคุณภาพและค่าขนส่ง ด้วย

(2) ในกรณีที่ก๊าซธรรมชาติที่ผลิตได้ทั่วราชอาณาจักรมีปริมาณมากกว่าความต้องการใช้ภายใน ราชอาณาจักร ให้ขายในราคาที่มีกำไรตามสมควร โดยคำนึงถึงกรณีแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทั้งมวล และข้อตกลงที่ เทียบเคียงกันได้ในประเทศผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติรายใหญ่

มาตรา 59 ⁵⁸¹ ก่อนส่งน้ำมันดิบออกนอกราชอาณาจักรเว้นแต่การส่งออกเพื่อการวิเคราะห์หรือการ ทดลอง ผู้รับสัมปทานต้องประกาศราคา เอฟ โอ บี ณ จุดที่ส่งออก ตามชนิด ความถ่วงจำเพาะและคุณภาพของ น้ำมันดิบนั้น

ราคาที่ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดและเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งคราวตามวิธีกำหนดคุณภาพที่ทันสมัย ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงราคาประกาศของน้ำมันดิบที่เทียบเคียงกันจากประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันกับประเทศไทยที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของจุดที่ส่งออกและจุดที่รับซื้อ รวมทั้งช่องทางที่จำหน่ายได้ในตลาดและค่าขนส่งด้วย

ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าราคาที่ได้รับสัมปทานประกาศไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง ให้อธิบดีแจ้งให้ผู้รับสัมปทานแก้ไขราคาประกาศให้เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้รับสัมปทานยังไม่แก้ไขหรือแก้ไขแล้วแต่ยังไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดราคาประกาศขึ้นใหม่แทนผู้รับสัมปทาน

หากผู้รับสัมปทานเห็นว่าราคาต่ออธิบดีประกาศตามวรรคสามไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคสอง ผู้รับสัมปทานมีสิทธิร้องขอต่อศาลเพื่อให้กำหนดราคาประกาศใหม่ได้ แต่ต้องร้องขอภายในระยะเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่อธิบดีกำหนดราคาประกาศ และให้ศาลมีอำนาจกำหนดราคาประกาศได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าผู้รับสัมปทานไม่ร้องขอต่อศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าราคาประกาศเป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่มีการร้องขอต่อศาลตามวรรคสี่ ให้ราคาประกาศเป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคำสั่งของศาลเป็นที่สุด

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 18)

มาตรา 60 เมื่อรัฐมนตรีพิจารณาเห็นสมควร อาจสั่งให้ผู้รับสัมปทานจัดหาปิโตรเลียมที่มีคุณภาพเหมาะสมเพื่อให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการใช้ภายในราชอาณาจักรตามราคาที่กำหนดในมาตรา 57 ได้ โดยผู้รับสัมปทานต้องจัดหาปิโตรเลียมดังกล่าวตามอัตราส่วนของปิโตรเลียมที่ตนผลิตได้ กับปิโตรเลียมที่ผลิตได้ทั่วราชอาณาจักรในรอบหกเดือนที่แล้วมา

ในกรณีที่รัฐมนตรีสั่งให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียมสำหรับปิโตรเลียมที่มีได้ส่งออกตามมาตรา 83 และต่อมาได้มีการส่งปิโตรเลียมนั้นออกนอกราชอาณาจักร ในกรณีเช่นนี้ การสั่งให้ผู้รับสัมปทานจัดหาปิโตรเลียม ตามวรรคหนึ่งเพื่อทดแทนปิโตรเลียมนั้นจะกระทำมิได้

ในการสั่งให้ผู้รับสัมปทานจัดหาปิโตรเลียมตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีต้องแจ้งเป็นหนังสือกำหนดเดือนเริ่มต้นสำหรับการจัดหาปิโตรเลียมให้ผู้รับสัมปทานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามเดือน และจะกำหนดเดือนสิ้นสุดสำหรับการจัดหาปิโตรเลียมไว้ด้วยก็ได้ ในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้กำหนดเดือนสิ้นสุดดังกล่าว ให้รัฐมนตรีบอกเลิกการจัดหาปิโตรเลียมได้เมื่อแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับสัมปทานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามเดือน

มาตรา 61 ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศหรือเพื่อให้มีปิโตรเลียมเพียงพอ กับความต้องการใช้ภายในราชอาณาจักร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศห้ามส่งปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้ทั้งหมดหรือบางส่วนออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามส่งไป ณ ที่ใดเป็นการชั่วคราวได้

ในกรณีที่มีการประกาศห้ามส่งปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้บางส่วน ให้รัฐมนตรีห้ามผู้รับสัมปทานส่งปิโตรเลียมที่ผลิตได้ออกตามอัตราส่วนของปิโตรเลียมที่ตนผลิตได้กับปิโตรเลียมที่ผลิตได้ทั่วราชอาณาจักรในรอบหกเดือนที่แล้วมา

การประกาศตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 62 ในกรณีที่มีการห้ามส่งปิโตรเลียมออกเพื่อให้มีปิโตรเลียมเพียงพอกับความต้องการใช้ภายในราชอาณาจักรตามมาตรา 61 ถ้าผู้รับสัมปทานร้องขอ ให้รัฐมนตรีจัดให้มีผู้ซื้อปิโตรเลียมที่ห้ามส่งนั้นในราคาตามมาตรา 57 หรือมาตรา 58 แล้วแต่กรณี

หมวด 6

ประโยชน์ สิทธิ และหน้าที่ของผู้รับสัมปทาน

มาตรา 63 การให้สัมปทานตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ตัดสิทธิการให้สัมปทานหรือการอนุญาตตามกฎหมายอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติอื่นใดเว้นแต่ปิโตรเลียม

มาตรา 64 ให้ผู้รับสัมปทานได้รับหลักประกันว่า

(1) รัฐจะไม่บังคับโอนทรัพย์สินและสิทธิในการประกอบกิจการปิโตรเลียมของผู้รับสัมปทานมาเป็นของรัฐ เว้นแต่เป็นการโอนตามข้อกำหนดในสัมปทาน

(2) รัฐจะไม่จำกัดการส่งปิโตรเลียมออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่กรณีตามมาตรา 61

มาตรา 65 เพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้ผู้รับสัมปทานถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ แม้ว่าจะเกินกำหนดที่พึงจะมีได้ตามกฎหมายอื่น

ผู้รับสัมปทานโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ได้มาตามวรรคหนึ่งได้เมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการอนุญาตของคณะกรรมการตามมาตรา ๖๓ ให้อธิบดีแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับสัมปทานทราบ

มาตรา 66 ผู้รับสัมปทานมีสิทธิประกอบกิจการปิโตรเลียมในแปลงสำรวจและพื้นที่ผลิตที่ได้รับสัมปทาน แต่ในกรณีที่ที่ดินในแปลงสำรวจหรือพื้นที่ผลิตที่ผู้รับสัมปทานมีความจำเป็นต้องใช้ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม รวมทั้งที่ดินนอกแปลงสำรวจหรือพื้นที่ผลิตดังกล่าวที่ผู้รับสัมปทานมีความจำเป็นต้องใช้ในการเก็บรักษาหรือขนส่งปิโตรเลียมเป็นที่ดินที่บุคคลหรือส่วนราชการเป็นเจ้าของ มีสิทธิครอบครองหรือมีหน้าที่ดูแลตามกฎหมาย ให้ผู้รับสัมปทานปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรมิได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ผู้รับสัมปทานมีสิทธิผ่านเข้าออกและใช้ในการก่อสร้างใด ๆ ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตและไม่ต้องเสียค่าทดแทน

(2) ในกรณีที่ดินที่ส่วนราชการใดเป็นเจ้าของ มีสิทธิครอบครองหรือมีหน้าที่ดูแลตามกฎหมาย ผู้รับสัมปทานต้องขออนุญาตต่อส่วนราชการนั้น

(3) ในกรณีที่ดินที่บุคคลใดเป็นเจ้าของ หรือมีสิทธิครอบครอง ผู้รับสัมปทานต้องทำความตกลงกับบุคคลนั้น

มาตรา 67 ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานมีความจำเป็นต้องเข้าไปในที่ดินที่บุคคลใดเป็นเจ้าของหรือมีสิทธิครอบครองเพื่อสำรวจปิโตรเลียม ให้ขออนุญาตเจ้าของหรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้นก่อน

ถ้าเจ้าของหรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามวรรคหนึ่งไม่อนุญาต และพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ามีความจำเป็นต้องเข้าไปสำรวจปิโตรเลียมในที่ดินนั้นและการไม่อนุญาตนั้นไม่มีเหตุอันสมควรเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันว่าจะเข้าไปสำรวจปิโตรเลียมในที่ดินนั้นแล้ว ให้ผู้รับสัมปทานเข้าไปสำรวจปิโตรเลียมในที่ดินนั้นในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

ถ้าการเข้าไปในที่ดินตามวรรคสองเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย เจ้าของผู้มีสิทธิครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นใดในที่ดินนั้นมีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากผู้รับสัมปทาน และถ้าไม่สามารถตกลงกันถึงจำนวนค่าเสียหายได้ ให้มอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการวินิจฉัย โดยนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ

มาตรา 68 เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ในกิจการปิโตรเลียม ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา 69 ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพียงเท่าที่กฎหมายนี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ผู้รับสัมปทานและผู้รับจ้าง ซึ่งได้ทำสัญญาจ้างเหมาโดยตรงกับผู้รับสัมปทานมีสิทธินำช่างฝีมือและผู้เชี่ยวชาญ รวมตลอดถึงคู่สมรสและบุตรที่อยู่ในอุปการะซึ่งเป็นคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรตามความจำเป็นในการประกอบกิจการปิโตรเลียมได้ตามจำนวนและระยะเวลาที่คณะกรรมการมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ แม้ว่าจะเกินอัตราจำนวนคนเข้าเมืองและระยะเวลาตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ผู้รับสัมปทานมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 70^[59] ผู้รับสัมปทานและผู้รับจ้างซึ่งได้ทำสัญญาจ้างเหมาโดยตรงกับผู้รับสัมปทาน มีสิทธินำเครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ โครงก่อสร้าง ยานพาหนะ ส่วนประกอบ อุปกรณ์ และวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม เข้ามาในราชอาณาจักรได้ โดยให้ได้รับยกเว้นการเสียอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วย

พิกัดอัตราสุทธกการและภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร แต่ของดังกล่าวต้องเป็นของที่คณะกรรมการมีคำสั่งเห็นชอบว่าจำเป็นในการประกอบกิจการปิโตรเลียม

ผู้รับสัมปทานมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง (ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2534 มาตรา 3)

มาตรา 71 ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ให้ผู้รับสัมปทานได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากร และเงินที่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บทุกชนิด เว้นแต่

(1) ภาษีเงินได้ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

(2) ค่าภาคหลวงไม้ ค่าบำรุงป่า และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

(3) ¹⁶⁰¹ ค่าภาคหลวง ผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ และค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

(4) ค่าธรรมเนียมเพื่อตอบแทนบริการตามกฎหมายอื่น

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 19)

มาตรา 72 เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ปิโตรเลียมหรือการปฏิบัติงานปิโตรเลียมที่ดี ในกรณีที่ได้รับสัมปทานหลายรายมีพื้นที่ผลิตคาบเกี่ยวกันในแต่ละปิโตรเลียมแหล่งเดียวกัน รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้รับสัมปทานดังกล่าวร่วมกันผลิตปิโตรเลียมได้

มาตรา 73 ในการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียม ถ้าพบโบราณวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ หรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ผู้รับสัมปทานต้องรายงานให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันพบ

มาตรา 74 ในการประกอบกิจการปิโตรเลียมในทะเล ผู้รับสัมปทานต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนโดยปราศจากเหตุอันสมควรต่อการเดินเรือ การเดินอากาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเล หรือการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และต้องไม่ทำการอันเป็นการกีดขวางต่อการวางสายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่สายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ

มาตรา 75 ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ผู้รับสัมปทานต้องป้องกันโดยมาตรการอันเหมาะสมตามวิธีการปฏิบัติงานปิโตรเลียมที่ดีเพื่อมิให้ที่ใดใดโสโครกด้วยน้ำมัน โคลนหรือสิ่งอื่นใด

ในกรณีที่ที่ใดเกิดความโสโครกด้วยน้ำมัน โคลน หรือสิ่งอื่นใดเนื่องจากการประกอบกิจการปิโตรเลียมโดยผู้รับสัมปทาน ผู้รับสัมปทานต้องบำบัดปิดป้องความโสโครกนั้นโดยเร็วที่สุด

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ดำเนินการหรือดำเนินการตามวรรคสองล่าช้า หรือหากไม่ดำเนินการทันทีอาจก่อให้เกิดความเสียหายมากขึ้น กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติหรือบุคคลอื่นที่อธิบดีมอบหมายอาจเข้าดำเนินการบำบัด

ปกป้องความโสโครกนั้นแทนหรือร่วมกับผู้รับสัมปทาน โดยผู้รับสัมปทานเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าวทั้งหมด [\[61\]](#)

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 15)

มาตรา 76 [\[62\]](#) ผู้รับสัมปทานต้องรายงานผลการประกอบกิจการปีโตรเลียม แผนงานและงบประมาณประจำปีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด [\[63\]](#)

รายงานตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นความลับและมีให้เปิดเผยจนกว่าจะพ้นหนึ่งปี นับแต่วันที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้รับรายงานหรือพึงได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่

(1) เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการแก่ส่วนราชการหรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ

(2) เป็นการนำข้อสนเทศจากรายงานนั้นไปใช้ในการเรียบเรียงและเผยแพร่รายงานหรือบันทึกทางวิทยาศาสตร์ เทคนิคหรือสถิติ โดยได้รับอนุมัติจากอธิบดีแล้ว ทั้งนี้ ต้องหลีกเลี่ยงการเปิดเผยข้อสนเทศด้านพาณิชย์ให้มากที่สุด หรือ

(3) ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้รับสัมปทานให้เปิดเผยได้ แต่การให้หรือไม่ให้ความยินยอมของผู้รับสัมปทานต้องกระทำโดยไม่ชักช้า

ความในวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่รายงานเกี่ยวกับการผลิตปีโตรเลียมในพื้นที่ผลิตและรายงานเกี่ยวกับพื้นที่ที่ผู้รับสัมปทานได้คืนพื้นที่แล้วตามมาตรา 36 หรือมาตรา 37

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 20 และ พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 20)

มาตรา 77 [\[64\]](#) ผู้รับสัมปทานต้องเสนองบบัญชีค่าใช้จ่ายและงบการเงินประจำปี ในการประกอบกิจการปีโตรเลียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปีโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 17)

มาตรา 78 ผู้รับสัมปทานมีสิทธิเก็บรักษาเงินตราต่างประเทศและนำหรือส่งเงินออกนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศได้ เมื่อเงินนั้นเป็นเงินที่ได้มาจากการประกอบกิจการปีโตรเลียม

มาตรา 79 [\[65\]](#) อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ใช้ประโยชน์จากน้ำในหลุมเจาะใด ๆ ที่ผู้รับสัมปทานไม่ต้องการใช้ในการประกอบกิจการปีโตรเลียม

มาตรา 80 ในการประกอบกิจการปีโตรเลียม ไม่ว่าสิทธิสำรวจหรือผลิตปีโตรเลียมตามสัมปทานจะสิ้นสุดแล้วหรือไม่ ผู้รับสัมปทานต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานปีโตรเลียมที่ดีสำหรับการประกอบกิจการปีโตรเลียมและการอนุรักษ์ทรัพยากรปีโตรเลียม

มาตรา 80/1 ^[66] เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผู้รับสัมปทานมีหน้าที่รับผิดชอบในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสำรวจผลิต เก็บรักษาหรือขนส่งปีโตรเลียม โดยให้ผู้รับสัมปทานยื่นแผนงานและประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน เพื่อขอรับความเห็นชอบจากอธิบดี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีสิ่งปลูกสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสำรวจ ผลิต เก็บรักษาหรือขนส่งปีโตรเลียมที่ต้องรื้อถอนเพิ่มขึ้น หรือเทคโนโลยีด้านการรื้อถอนเปลี่ยนแปลงไป หรือประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนคลาดเคลื่อน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้รับสัมปทานแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงแผนงานและประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนที่ได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง หรือผู้รับสัมปทานอาจยื่นขอเสนอแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงแผนงานหรือประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนที่ได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งเองก็ได้ โดยเสนอต่ออธิบดีเพื่อให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่ออธิบดีให้ความเห็นชอบแล้วให้ถือเป็นแผนงานและประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนสำหรับพื้นที่ผลิตปีโตรเลียมนั้น

ผู้รับสัมปทานต้องทำการรื้อถอนให้แล้วเสร็จตามแผนงานที่ได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้รับสัมปทานไม่ดำเนินการรื้อถอน หรือดำเนินการล่าช้าอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายอธิบดีมีอำนาจมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการรื้อถอนแทนหรือร่วมกับผู้รับสัมปทาน โดยใช้จ่ายจากหลักประกันตามมาตรา 80/2

มาตรา 80/2 ^[67] ให้ผู้รับสัมปทานวางหลักประกันการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือวัสดุอื่นใดตามมาตรา 80/1 ต่ออธิบดี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยหลักประกันจะเป็นเงินสด พันธบัตรของรัฐบาลไทย สัญญาค้ำประกันของธนาคารหรือหลักประกันอื่นใดก็ได้

หลักประกันที่เป็นเงินสด พันธบัตรของรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอื่นใดไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี แต่ไม่พ้นจากความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้

ถ้าผู้รับสัมปทานไม่วางหรือวางหลักประกันไม่ครบตามจำนวนและระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนหลักประกันที่ต้องวาง หรือวางขาด แล้วแต่กรณี นับแต่วันที่ครบกำหนดส่ง และให้อธิบดีเตือนให้มีการวางหลักประกัน และเงินเพิ่มภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือเตือน และถ้ายังไม่มีการวางหลักประกันและเงินเพิ่มให้ถูกต้องรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้เพิกถอนสัมปทานได้

ในกรณีที่อธิบดีมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าดำเนินการแทนหรือร่วมกับผู้รับสัมปทานในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือวัสดุอื่นใดตามมาตรา 80/1 ให้ใช้จ่ายจากหลักประกันตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่หลักประกันไม่เพียงพอผู้รับสัมปทานต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนที่ขาด และหากมีหลักประกันเหลือให้คืนแก่ผู้รับสัมปทาน

การเก็บรักษาและการเบิกจ่ายหลักประกัน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้รับสัมปทาน ตัวแทน และลูกจ้างของผู้รับสัมปทานมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 81

(ได้มีการเพิ่มมาตรา 80/1 และมาตรา 80/2 โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 18)

หมวด 7

ค่าภาคหลวง

มาตรา 82 ^[68] ให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงสำหรับปิโตรเลียมที่ขายหรือจำหน่าย แต่ไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงสำหรับปิโตรเลียม ดังต่อไปนี้

(1) ก๊าซธรรมชาติที่ผลิตและใช้ไปในสภาพเดิมในราชอาณาจักรเพื่อการวิเคราะห์ ทดลอง ผลิต และอนุรักษ์ปิโตรเลียม

(2) ปิโตรเลียมที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อการวิเคราะห์และทดลอง

(3) ก๊าซธรรมชาติที่จำเป็นต้องเผาทิ้งระหว่างการผลิตปิโตรเลียม

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ได้มีการยกเลิก (1) โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 21)

มาตรา 83 ให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงเป็นตัวเงิน แต่รัฐมนตรีอาจสั่งให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียมแทนทั้งหมดหรือบางส่วนตามประเภทและชนิดของปิโตรเลียมที่ต้องเสียค่าภาคหลวงนั้นได้

ในการสั่งตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีต้องแจ้งเป็นหนังสือกำหนดว่าจะให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียมสำหรับปิโตรเลียมที่ส่งออกหรือปิโตรเลียมที่มีได้ส่งออกหรือทั้งสองอย่าง และกำหนดเดือนเริ่มต้นสำหรับการเสียค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียมให้ผู้รับสัมปทานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือน และจะกำหนดเดือนสิ้นสุดสำหรับการเสียค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียมไว้ด้วยก็ได้ ในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้กำหนดเดือนสิ้นสุดดังกล่าว ให้รัฐมนตรีบอกเลิกรับชำระค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียมได้เมื่อแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับสัมปทานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือน

มาตรา 84 ^[69] ภายใต้บังคับมาตรา 99 มาตรา 99 ทวิ และมาตรา 99 ตริ ให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงสำหรับปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้ในแต่ละแปลงสำรวจ ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่เสียเป็นตัวเงิน ให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงตามมูลค่าปิโตรเลียมที่ขายหรือจำหน่ายได้ในเดือนนั้น ในอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราค่าภาคหลวงท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(2) ในกรณีที่เสียเป็นปิโตรเลียม ให้เสียเป็นปริมาณปิโตรเลียมที่คำนวณเป็นมูลค่าได้เท่ากับจำนวนค่าภาคหลวงที่พึงเสียเป็นตัวเงินตาม (1) ทั้งนี้ โดยให้คำนวณปิโตรเลียมที่เสียเป็นค่าภาคหลวงรวมเป็นปิโตรเลียมที่ขายหรือจำหน่ายด้วย

มูลค่าปิโตรเลียมที่ขายหรือจำหน่ายได้ในเดือนนั้นตาม (1) หมายถึงมูลค่าปิโตรเลียมทั้งสิ้นที่ผู้รับสัมปทานขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมทุกชนิดในรอบเดือน

สำหรับปิโตรเลียมที่ผลิตได้จากพื้นที่ผลิตในแปลงสำรวจที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ*กำหนดว่าเป็นแปลงสำรวจในทะเลที่มีน้ำลึกเกินสองร้อยเมตร ให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงเป็นจำนวนร้อยละเจ็ดสิบของจำนวนค่าภาคหลวงที่ต้องเสียตามวรรคหนึ่ง

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516 มาตรา 7 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 22)

มาตรา 85 ในการคำนวณมูลค่าปิโตรเลียมสำหรับเสียค่าภาคหลวงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) สำหรับปริมาณ ให้ถือเอาปริมาณปิโตรเลียมที่มีอุณหภูมิ 60 องศาฟาเรนไฮท์ และความดัน 14.7 ปอนด์ต่อหนึ่งตารางนิ้วเป็นเกณฑ์

(2) สำหรับราคา ให้ถือราคาดังต่อไปนี้

(ก) น้ำมันดิบที่ส่งออก ให้ถือราคาประกาศ

(ข) น้ำมันดิบที่ส่งชำระเป็นค่าภาคหลวงสำหรับน้ำมันดิบที่มีได้ส่งออกให้ถือราคาตลาด

(ค) น้ำมันดิบที่ส่งชำระเป็นค่าภาคหลวงสำหรับน้ำมันดิบที่ส่งออก ให้ถือราคามาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

(ง) ปิโตรเลียมที่ส่งชำระเป็นค่าภาคหลวงเฉพาะส่วนที่มีใช้น้ำมันดิบ ให้ถือราคาตลาด

(จ) ¹⁷⁰¹ปิโตรเลียมนอกจาก (ก) ถึง (ง) ให้ถือราคาที่ขายได้จริงในกรณีที่มีการขาย และให้ถือราคาตลาดในกรณีที่มีการจำหน่าย

ทั้งนี้ ให้คิดมูลค่าปิโตรเลียม ณ สถานที่ขายหรือจำหน่ายในราชอาณาจักรที่อธิบดีและผู้รับสัมปทานจะได้ตกลงกัน แต่สำหรับน้ำมันดิบที่ส่งออก ให้คิดมูลค่า ณ สถานที่ส่งออก และในกรณีที่สถานที่ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมตาม (จ) แตกต่างไปจากสถานที่ขายหรือจำหน่ายที่ได้ตกลงกัน ให้ปรับปรุงราคาโดยคำนึงถึงความแตกต่างของค่าขนส่งระหว่างสถานที่ขายหรือจำหน่ายนั้นกับสถานที่ขายหรือจำหน่ายที่ได้ตกลงกันแล้วด้วย

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 23)

มาตรา 86 เพื่อประโยชน์ในการคำนวณมูลค่าปิโตรเลียมตามมาตรา 85 ถ้าจำเป็นต้องคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย ให้คำนวณตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีราคาประกาศ ให้คำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยนถาวรเฉลี่ยในรอบระยะเวลาสามเดือนที่มีการชำระค่าภาคหลวงตามมาตรา 87 โดยคิดจากอัตราแลกเปลี่ยนถาวรเฉลี่ยรายวันที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อเงินตราต่างประเทศที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้

(2) ในกรณีอื่น ให้คำนวณเงินตราต่างประเทศหรือสิทธิเรียกร้องที่มีมูลค่าเป็นเงินตราต่างประเทศที่ได้รับตามอัตราแลกเปลี่ยนที่ได้ขายเงินตราต่างประเทศนั้น ถ้ามิได้มีการขายเงินตราต่างประเทศ ให้คำนวณเงินตราต่างประเทศหรือสิทธิเรียกร้องนั้นตามอัตราแลกเปลี่ยนถาวรเฉลี่ยในรอบระยะเวลาหนึ่งเดือนก่อนเดือนที่ได้รับ โดยคิดจากอัตราแลกเปลี่ยนถาวรเฉลี่ยรายวันที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อเงินตราต่างประเทศที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้

มาตรา 87 ^[71] ในกรณีที่ให้เสียค่าภาคหลวงเป็นตัวเงิน ให้ผู้รับสัมปทานชำระเป็นรายเดือนปฏิทินค่าภาคหลวงสำหรับปิโตรเลียมที่ขายหรือจำหน่ายในเดือนใด ให้ถือเป็นค่าภาคหลวงสำหรับเดือนนั้น และให้ผู้รับสัมปทานชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเดือนถัดไป ณ สถานที่ที่อธิบดีกำหนด พร้อมทั้งยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงตามที่อธิบดีกำหนดโดยแสดงรายการครบถ้วนตามแบบนั้น และยื่นเอกสารประกอบตามที่อธิบดีกำหนดด้วย

วรรคสาม ^[72] (ยกเลิก)

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 24)

มาตรา 88 ^[73] ในกรณีที่มีการส่งน้ำมันดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่กลั่นจากน้ำมันดิบที่ผู้รับสัมปทานขายหรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ออกนอกราชอาณาจักรโดยผู้รับสัมปทานมิได้เสียค่าภาคหลวงสำหรับน้ำมันดิบที่ส่งออกตามราคาประกาศที่กำหนดไว้ในมาตรา 85 (2) (ก) ให้ผู้รับสัมปทานหรือผู้ที่ทำการส่งออกเสียค่าภาคหลวงสำหรับน้ำมันดิบที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือสำหรับน้ำมันดิบส่วนที่กลั่นเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกนอกราชอาณาจักรเป็นจำนวนเท่ากับความแตกต่างระหว่างค่าภาคหลวงที่รัฐพึงได้รับจากผู้รับสัมปทาน ถ้าผู้รับสัมปทานเป็นผู้ส่งน้ำมันดิบดังกล่าวออกเอง ณ เวลาที่มีการส่งออก กับค่าภาคหลวงที่รัฐได้รับจากผู้รับสัมปทานเมื่อผู้รับสัมปทานขายหรือจำหน่ายน้ำมันดิบภายในราชอาณาจักร

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 24)

มาตรา 89 ^[74] การเก็บค่าภาคหลวงตามมาตรา 88 มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ปริมาณน้ำมันดิบที่ส่งออกในรอบเดือน ได้แก่

(ก) ในกรณีที่มีการส่งออกเป็นน้ำมันดิบ คือ ปริมาณน้ำมันดิบที่ผู้รับสัมปทานหรือผู้ที่ทำการส่งออกได้ส่งออกทั้งสิ้นในรอบเดือน

(ข) ในกรณีที่มีการส่งออกเป็นผลิตภัณฑ์ที่กลั่นจากน้ำมันดิบคือปริมาณน้ำมันดิบที่ไขกลั่นเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ตามปริมาณที่มีการส่งออกในรอบเดือน ปริมาณน้ำมันดิบดังกล่าวให้คำนวณด้วยการนำปริมาณน้ำมันดิบที่ใช้ในการกลั่นผลิตภัณฑ์ชนิดที่ส่งออกในรอบเดือนเฉพาะส่วนที่ผู้รับสัมปทานได้ขายหรือจำหน่ายใน

ราชอาณาจักรคุณด้วย “อัตรามาตรฐานร้อยละ” ของปริมาณผลิตภัณฑ์ชนิดที่ส่งออกที่จะพึงได้มาจากการกลั่นน้ำมันดิบที่ใช้กลั่นนั้น คุณด้วยปริมาณผลิตภัณฑ์ที่มีการส่งออกนอกราชอาณาจักรในรอบเดือนนั้นและหารด้วยปริมาณผลิตภัณฑ์ชนิดที่ส่งออกซึ่งกลั่นได้ทั้งสิ้นในรอบเดือน

“อัตรามาตรฐานร้อยละ” ของผลิตภัณฑ์ชนิดที่ส่งออกที่จะได้มาจากการกลั่นน้ำมันดิบ ให้คำนวณตามชนิดของน้ำมันดิบที่ใช้กลั่น วิธีการกลั่นและเงื่อนไขทางเทคนิคอื่น ตามที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ* กำหนด

(2) ราคาประกาศที่ใช้สำหรับคำนวณค่าภาคหลวงสำหรับน้ำมันดิบที่ส่งออกได้แก่ ราคาประกาศ ณ เวลาที่มีการส่งออก ในกรณีที่ไม่มีการประกาศ ให้ใช้ราคาประกาศสำหรับน้ำมันดิบที่มีคุณภาพอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันของผู้รับสัมปทานรายอื่น และในกรณีที่ไม่มีการประกาศดังกล่าว ให้อธิบดีกำหนดราคาประกาศโดยคำนึงถึงสภาพการณ์ตามที่กำหนดในมาตรา 59 วรรคสอง

(3) วิธีการคำนวณความแตกต่างของค่าภาคหลวงตามมาตรา 88 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขอื่นนอกจากที่กำหนดในมาตรานี้ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดนี้ (ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 24)

มาตรา 90 ^[75] ในกรณีที่ให้เสียค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียม ให้ผู้รับสัมปทานชำระเป็นรายเดือนตามมาตรา 87 วรรคหนึ่ง และให้ชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาและตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด ณ สถานที่ตามมาตรา 85 วรรคสอง พร้อมกับยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงตามที่อธิบดีกำหนดโดยแสดงรายการครบถ้วนตามแบบนั้นและยื่นเอกสารประกอบตามที่อธิบดีกำหนดด้วย

ในกรณีที่ให้ผู้รับสัมปทานส่งชำระค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียม ณ สถานที่อื่นนอกจากสถานที่ที่อธิบดีและผู้รับสัมปทานตกลงกันตามมาตรา 85 วรรคสอง ผู้รับสัมปทานไม่จำเป็นต้องเสียค่าขนส่งเกินจำนวนที่พึงต้องเสีย (ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 25)

มาตรา 91 อธิบดีมีอำนาจประเมินค่าภาคหลวงและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อ

(1) ผู้รับสัมปทานมิได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงภายในเวลาที่กำหนด

(2) ผู้รับสัมปทานยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนค่าภาคหลวงที่ต้องเสียคลาดเคลื่อนไป

(3) ผู้รับสัมปทานไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของอธิบดีหรือไม่ตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตรวจสอบค่าภาคหลวงโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือไม่สามารถแสดงหลักฐานในการคำนวณค่าภาคหลวง

มาตรา 92 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา 91 อธิบดีมีอำนาจ

(1) จัดทำรายการลงในแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงที่เห็นว่าถูกต้องเมื่อมิได้มีการยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวง

(2) แก้ไขเพิ่มเติมรายการในแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงหรือในเอกสารที่ยื่นประกอบแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงเพื่อให้ถูกต้อง

(3) กำหนดมูลค่าของปิโตรเลียมตามราคาตลาดในเมื่อมีการจำหน่ายหรือมีการขายโดยมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(4) กำหนดจำนวนค่าภาคหลวงตามที่รู้เห็นหรือพิจารณาว่าถูกต้องเมื่อมีกรณีตามมาตรา 91 (3)

มาตรา 93 ให้การดำเนินการตามมาตรา 91 หรือมาตรา 92 อธิบดีมีอำนาจ

(1) ออกหนังสือเรียกผู้รับสัมปทานหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ

(2) ออกคำสั่งให้ผู้รับสัมปทานหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องตอบคำถามเป็นหนังสือส่งบัญชี หลักฐาน รายงาน หรือเอกสารอื่นอันควรแก่กรณีมาตรวจสอบได้สวน

ทั้งนี้ ต้องใช้เวลาแก่ผู้รับหนังสือหรือคำสั่งไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันได้รับหนังสือหรือคำสั่งนั้น

มาตรา 94 ^[76] เมื่ออธิบดีได้ประเมินค่าภาคหลวงแล้ว ให้แจ้งผลการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้รับสัมปทาน พร้อมกับกำหนดเวลาให้ผู้รับสัมปทานชำระค่าภาคหลวงตามที่ประเมินภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมินของอธิบดี

ถ้าผู้รับสัมปทานไม่พอใจในผลการประเมินของอธิบดี ให้ผู้รับสัมปทานมีสิทธิร้องขอต่อศาลเพื่อกำหนดค่าภาคหลวงใหม่ได้ แต่ต้องร้องขอภายในระยะเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินและให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าภาคหลวงได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าผู้รับสัมปทานไม่ร้องขอต่อศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าค่าภาคหลวงเป็นไปตามการประเมินของอธิบดี

การร้องขอต่อศาลตามวรรคสองไม่เป็นเหตุทุเลาการชำระค่าภาคหลวง และเพื่อประโยชน์ในการชำระค่าภาคหลวงในระหว่างการศึกษาของศาล ให้จำนวนค่าภาคหลวงเป็นไปตามที่อธิบดีประเมินตามมาตรา 91 หรือตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 92

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 26)

มาตรา 95 การประเมินของอธิบดีให้กระทำได้ภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(1) ห้าปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงในกรณีที่ผู้รับสัมปทานยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงภายในเวลาที่กำหนด

(2) ห้าปีนับแต่วันที่ผู้รับสัมปทานยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงในกรณีที่ผู้รับสัมปทานยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงเมื่อพ้นเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวง

(3) สิบบัญชีแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงในกรณีที่ได้รับสัมปทาน มิได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวง หรือยื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงที่ต้องชำระขาดไปเกินร้อยละสิบห้าของค่าภาคหลวงที่ต้องเสีย

มาตรา 96 ถ้าผู้รับสัมปทานมิได้ชำระค่าภาคหลวงภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 87 หรือชำระค่าภาคหลวงขาดจากจำนวนที่ควรต้องเสีย ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละสองต่อเดือนหรือเศษของเดือนของค่าภาคหลวงที่ต้องชำระหรือชำระขาด แล้วแต่กรณี

การคำนวณเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งมิให้คิดทบต้น และให้เริ่มนับแต่วันสิ้นสุดแห่งกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการเสียค่าภาคหลวงจนถึงวันที่ชำระ

เงินเพิ่มตามมาตรานี้มิให้เกินจำนวนค่าภาคหลวงที่ต้องชำระหรือชำระขาด แล้วแต่กรณี

มาตรา 97 ถ้าผู้รับสัมปทานมิได้ชำระค่าภาคหลวงเป็นปีโตรเลียมภายในเวลาที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 90 หรือชำระค่าภาคหลวงเป็นปีโตรเลียมขาดจากจำนวนที่ต้องเสีย ผู้รับสัมปทานต้องชำระค่าภาคหลวงเป็นปีโตรเลียมจนครบจำนวน และให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละสองต่อเดือนหรือเศษของเดือนของมูลค่าปีโตรเลียมที่ต้องชำระเป็นค่าภาคหลวงหรือที่ชำระขาด แล้วแต่กรณี

การคำนวณมูลค่าของปีโตรเลียมตามวรรคหนึ่งให้ถือราคาตลาดในเวลาที่ต้องเสียค่าภาคหลวง และให้นำมาตรา 96 วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับ

มาตรา 98 เงินเพิ่มอาจงดหรือลดลงได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 99 เพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์หรือภาวะการณ์ผลิตปิโตรเลียมค่าภาคหลวงตามพระราชบัญญัตินี้อาจลดลงเป็นการชั่วคราวได้ไม่เกินร้อยละสามสิบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 99 ทวิ ¹⁷⁷ เพื่อส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการสำรวจและพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมในพื้นที่บางพื้นที่ภายในแปลงสำรวจหรือในพื้นที่ผลิตของผู้รับสัมปทาน ที่มีสภาพทางธรณีวิทยาไม่เอื้ออำนวยหรือที่มีพลังผลิตของพื้นที่ลดลง และไม่อยู่ในแผนการสำรวจหรือแผนการผลิตของผู้รับสัมปทานให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจลดหย่อนค่าภาคหลวงให้แก่ผู้รับสัมปทานโดยทำความตกลงกับผู้รับสัมปทานเพื่อให้ผู้รับสัมปทานทำการสำรวจและพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ตามแผนซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติจะได้กำหนดขึ้น

ในการให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีเพื่อลดหย่อนค่าภาคหลวงตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการคำนึงถึงสภาพทางธรณีวิทยาและศักยภาพทางปิโตรเลียมของพื้นที่ดังกล่าว สถิติค่าใช้จ่ายในการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ที่มีสภาพทางธรณีวิทยาคล้ายคลึงกัน ความต้องการผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมภายในประเทศ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมในตลาด และผลได้ผลเสียอื่น ๆ ของประเทศที่จะได้รับจากการเร่งรัดให้มีการสำรวจและพัฒนาแหล่งปิโตรเลียม

ค่าภาคหลวงที่จะลดหย่อนตามมาตรา ๙๙ จะต้องเป็นค่าภาคหลวงที่เกิดจากกิจการปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานดำเนินการอยู่แล้วในแปลงสำรวจหรือพื้นที่ผลิตนั้น หรือเป็นค่าภาคหลวงที่จะเกิดขึ้นจากการผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติกำหนดไว้ในแผน และการลดหย่อนดังกล่าวจะต้องไม่เกินร้อยละเก้าสิบของจำนวนค่าภาคหลวงที่ผู้รับสัมปทานพึงต้องเสียสำหรับปิโตรเลียมทั้งหมดที่ผลิตได้ในแปลงสำรวจและพื้นที่ผลิตที่อยู่ในแปลงสำรวจนั้น หรือไม่เกินร้อยละเก้าสิบของจำนวนค่าภาคหลวงที่จะเกิดจากการผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติกำหนด โดยระยะเวลาที่ได้รับลดหย่อนจะต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ได้ทำความตกลงหรือวันที่เริ่มผลิต และในความตกลงกับผู้รับสัมปทานดังกล่าวจะมีเงื่อนไขหรือมีข้อกำหนดอย่างใด ๆ ก็ได้

มาตรา 99 ตรี ^[78] ในพื้นที่ที่สภาพทางธรณีวิทยาบ่งชี้ว่าการผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่นั้นจำเป็นต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงมากหรือการผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่นั้นไม่อาจดำเนินการในเชิงพาณิชย์ได้ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาจให้สัมปทานสำหรับพื้นที่ดังกล่าวโดยลดหย่อนค่าภาคหลวงสำหรับปิโตรเลียมที่เริ่มผลิตขึ้นมาจากพื้นที่นั้นตามจำนวนปิโตรเลียมที่จะกำหนดไว้ในสัมปทานก็ได้แต่พื้นที่ที่กำหนดให้สัมปทานดังกล่าวจะต้องมีขนาดไม่เกินสองร้อยตารางกิโลเมตร และค่าภาคหลวงที่จะลดหย่อนต้องไม่เกินกว่าร้อยละเก้าสิบของจำนวนค่าภาคหลวงที่จะพึงเสีย โดยระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับลดหย่อนค่าภาคหลวงจะต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่เริ่มผลิตปิโตรเลียมจากพื้นที่ผลิตในการให้สัมปทานตามมาตรา ๙๙ นี้จะกำหนดเงื่อนไขอย่างใด ๆ ก็ได้ ^[79]

ในการให้คำแนะนำของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้นำหลักเกณฑ์ตามมาตรา 99 ทวิ วรรคสอง มาใช้บังคับ ^[80]

การเปิดให้สัมปทานตามวรรคหนึ่ง ให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ*กำหนดข้อผูกพันในด้านปริมาณเงินและ/หรือปริมาณงานขั้นต่ำสำหรับการสำรวจปิโตรเลียม ที่ผู้ขอสัมปทานจะต้องปฏิบัติหากได้รับสัมปทานจากรัฐบาล โดยได้รับการลดหย่อนค่าภาคหลวงตามมาตรา ๙๙

(ความในมาตรา ๙๙ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 27 และ พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 19 และ มาตรา 20)

มาตรา 100 ^[81] ในการเก็บค่าภาคหลวงจากบุคคลตามมาตรา 88 จากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้รับสัมปทาน รัฐมนตรีจะมอบให้กรมสรรพสามิตเก็บแทนกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ*ก็ได้

(ความในมาตรา ๙๙ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 28)

(ได้มีการเพิ่มหมวด 7 ทวิ มาตรา 100 ทวิ 100 ตรี 100 เบญจ 100 ฉ 100 สัตต และ 100 อัฏฐ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 29)

หมวด 7 ทวิ
ผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ^[82]

มาตรา 100 ทวิ ในหมวดนี้

“รายได้ปิโตรเลียม” หมายความว่า รายได้ของผู้รับสัมปทานที่เกิดจากแปลงสำรวจแต่ละแปลง ทั้งนี้ เฉพาะรายได้ตามรายการที่กำหนดในมาตรา 100 ตริ (1)

“รายจ่ายปิโตรเลียมที่เป็นทุน” หมายความว่า รายจ่ายที่เป็นทุนที่ผู้รับสัมปทานได้ใช้จ่ายลงไปในการประกอบกิจการปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแต่ละแปลงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา 100 ตริ (2)

“รายจ่ายปิโตรเลียมตามปกติและจำเป็น” หมายความว่า รายจ่ายตามปกติและจำเป็นที่ผู้รับสัมปทานได้ใช้จ่ายไปในการประกอบกิจการปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแต่ละแปลง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา 100 ตริ (3) แต่ไม่รวมถึงค่าชดเชยรายจ่ายที่เป็นทุนและเงินที่ได้ชำระเป็นผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ ถ้ามี

“ค่าลดหย่อนพิเศษ” หมายความว่า จำนวนเงินลดหย่อนที่รัฐบาลกำหนดตามมาตรา 100 ตริ (4) สำหรับแปลงสำรวจแต่ละแปลง”

มาตรา 100 ตริ รายได้ปิโตรเลียม รายจ่ายปิโตรเลียมที่เป็นทุน รายจ่ายปิโตรเลียมตามปกติและจำเป็น และค่าลดหย่อนพิเศษในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) รายได้ปิโตรเลียม หมายความว่าจำนวนรวมของรายได้ตามรายการ ดังต่อไปนี้

- (ก) ยอดเงินได้จากการขายปิโตรเลียม
- (ข) มูลค่าของปิโตรเลียมที่จำหน่าย
- (ค) มูลค่าของปิโตรเลียมที่ส่งชำระเป็นค่าภาคหลวง
- (ง) ยอดเงินได้เนื่องจากการโอนทรัพย์สินหรือสิทธิใด ๆ อันเกี่ยวกับกิจการปิโตรเลียม

มูลค่าของปิโตรเลียมตาม (ข) และ (ค) ให้คำนวณตามมาตรา 85 และในกรณีที่มีการโอนสัมปทานตามมาตรา 48 ยอดเงินได้เนื่องจากการโอนทรัพย์สินหรือสิทธิใด ๆ ตาม (ง) ต้องไม่ต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีครั้งสุดท้ายของบริษัทผู้โอนในวันที่การโอนมีผล

(2) รายจ่ายปิโตรเลียมที่เป็นทุน ได้แก่ รายจ่ายที่เป็นทุนตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

(3) รายจ่ายปิโตรเลียมตามปกติและจำเป็น ได้แก่ รายจ่ายตามปกติและจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม แต่ไม่รวมถึงค่าชดเชยรายจ่ายที่เป็นทุนและเงินที่ชำระเป็นผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ ถ้ามี รายจ่ายปิโตรเลียมตามปกติและจำเป็นจะต้องเป็นรายจ่ายที่ผู้รับสัมปทานสามารถพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจแก่อธิบดีว่าเป็นรายจ่ายตามปกติและจำเป็นในการประกอบกิจการปิโตรเลียมตามปกติวิสัย

(4) ค่าลดหย่อนพิเศษ ได้แก่ จำนวนเงินที่รัฐบาลกำหนดขึ้นเป็นครั้งคราวในขณะที่ทำให้สัมปทาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เงินจำนวนนี้ รัฐบาลยินยอมให้ผู้รับสัมปทานมีสิทธินำมาคำนวณ

รวมกับรายจ่ายในลักษณะที่เสมือนเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนของแปลงสำรวจแต่ละแปลง เพื่อนำมาหักออกจาก รายได้ปิโตรเลียมอันจะเป็นการลดผลกำไรของผู้รับสัมปทานในการเสียผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษให้แก่รัฐบาล ตามหมวดนี้ ค่าลดหย่อนพิเศษเป็นมาตรการสำหรับชักจูงให้มีการลงทุนเพื่อประกอบกิจการปิโตรเลียมในประเทศไทย โดยรัฐบาลจะกำหนดจำนวนโดยคำนึงถึงสภาวะการแข่งขันในการลงทุนระหว่างประเทศ

ในกรณีที่มีรายได้หรือรายจ่ายตามมาตรา^{๑๐๐}นี้เกี่ยวกับแปลงสำรวจหลายแปลง และไม่สามารถแบ่งแยกกัน ได้โดยชัดแจ้ง ให้คำนวณรายได้หรือรายจ่ายของแปลงสำรวจแต่ละแปลงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา 100 จัตวา ให้คำนวณกำไรขาดทุนสำหรับการประกอบกิจการปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแต่ละ แปลง เป็นรายปีตามรอบระยะเวลาบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม และรายได้ปิโตรเลียมเมื่อได้หัก ผลบวกของรายจ่ายปิโตรเลียมที่เป็นทุน รายจ่ายปิโตรเลียมตามปกติและจำเป็นและค่าลดหย่อนพิเศษแล้ว ผลอัน นี้ย่อมเป็น “ผลกำไรปิโตรเลียมประจำปี” หรือ “ผลขาดทุนปิโตรเลียมประจำปี” แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มี “ผลกำไรปิโตรเลียมประจำปี” ให้นำ “ผลขาดทุนปิโตรเลียมประจำปี” ก่อนรอบระยะเวลา บัญชีปัจจุบันไปหักลดหย่อนได้และถ้าหากยังมีผลขาดทุนปิโตรเลียมประจำปีคงเหลือเป็นจำนวนเท่าใดก็ให้นำไป หักลดหย่อนในรอบระยะเวลาบัญชีต่อ ๆ ไปได้เพียงเท่าจำนวนที่เหลืออยู่

ในรอบระยะเวลาบัญชีใด การประกอบกิจการปิโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงใดมี “ผลกำไรปิโตรเลียม ประจำปี” ให้ผู้รับสัมปทานเสียผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษให้แก่รัฐบาล ตามบทบัญญัติในหมวดนี้

มาตรา 100 เบญจ ให้เรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษจากผลกำไรปิโตรเลียมประจำปี ในอัตราที่ กำหนดจาก “ค่าของรายได้ในรอบปีต่อหลุมเจาะลึกหนึ่งเมตร” โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) ค่าของรายได้ในรอบปีต่อหลุมเจาะลึกหนึ่งเมตร ส่วนที่ไม่เกิน 4,800 บาท ไม่ต้องเสียผลประโยชน์ ตอบแทนพิเศษ

(2) ค่าของรายได้ในรอบปีต่อหลุมเจาะลึกหนึ่งเมตร ส่วนที่เกิน 4,800 บาท แต่ไม่เกิน 14,400 บาท ให้ เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 1 ของ 240 บาทแรก และให้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1 ต่อทุก ๆ 240 บาท เศษของ 240 บาท ให้ถือเป็น 240 บาท

(3) ค่าของรายได้ในรอบปีต่อหลุมเจาะลึกหนึ่งเมตร ส่วนที่เกิน 14,400 บาท แต่ไม่เกิน 33,600 บาท ให้ เรียกเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1 ต่อทุก ๆ 960 บาท เศษของ 960 บาท ให้ถือเป็น 960 บาท

(4) ค่าของรายได้ในรอบปีต่อหลุมเจาะลึกหนึ่งเมตร ส่วนที่เกิน 33,600 บาท ขึ้นไป ให้เรียกเก็บเพิ่มขึ้นใน อัตราร้อยละ 1 ต่อทุก ๆ 3,840 บาท เศษของ 3,840 บาท ให้ถือเป็น 3,840 บาท

แต่ทั้งนี้ จะเรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษเกินร้อยละ 75 ของผลกำไรปิโตรเลียมในแต่ละปีไม่ได้

มาตรา 100 ฉ “ค่าของรายได้ในรอบปีต่อหลุมเจาะลึกหนึ่งเมตร” คือจำนวนรายได้ปิโตรเลียมของผู้รับสัมปทานที่เกิดจากแปลงสำรวจในรอบปี หารด้วยผลบวกของความลึกสะสมรวมของหลุมเจาะปิโตรเลียมทั้งหมด ซึ่งผู้รับสัมปทานได้ลงทุนเจาะไปแล้วในแปลงสำรวจนั้นกับ “ค่าคงที่แสดงสภาพทางธรณีวิทยาของแปลงสำรวจ”

การกำหนดค่าของรายได้ในรอบปีต่อหลุมเจาะลึกหนึ่งเมตรตามมาตรานี้มี ความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดสัดส่วนระหว่างรายได้ของผู้รับสัมปทานที่ได้มาจากปิโตรเลียมที่ผลิตในแปลงสำรวจ กับความพยายามในการลงทุนของผู้รับสัมปทานและสภาพทางธรณีวิทยาของแปลงสำรวจนั้น

การคำนวณ “ค่าของรายได้ในรอบปีต่อหลุมเจาะลึกหนึ่งเมตร” ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(ก) รายได้ปิโตรเลียมของผู้รับสัมปทานในแปลงสำรวจในรอบปีให้นำมาคำนวณเฉพาะรายการตามมาตรา 100 ตี (1) (ก) (ข) (ค) และให้ปรับมูลค่าด้วยค่าเงินเพื่อและค่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ข) “ค่าคงที่แสดงสภาพทางธรณีวิทยาของแปลงสำรวจ” หมายความว่าถึงจำนวนความลึกเป็นเมตรของหลุมเจาะปิโตรเลียมในแปลงสำรวจที่รัฐบาลยินยอมให้ผู้รับสัมปทานมีสิทธินำมาใช้เป็นเกณฑ์คำนวณเพื่อลดการเสียผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษค่าคงที่ดังกล่าวนี้ รัฐมนตรีจะได้ประกาศกำหนดในการเปิดให้สัมปทานและระบุไว้ในสัมปทาน โดยคำนึงถึงสภาพทางธรณีวิทยาของแปลงสำรวจ และสถิติค่าใช้จ่ายในการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ที่มีสภาพทางธรณีวิทยาคล้ายคลึงกับแปลงสำรวจที่เกี่ยวข้อง ประกาศค่าคงที่ดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขสำหรับการเพิ่มค่าคงที่ในกรณีโครงสร้างที่มีสภาพทางธรณีวิทยาที่ไม่เอื้ออำนวยได้ด้วยก็ได้

(ค) ความลึกสะสมรวมของหลุมเจาะปิโตรเลียมทั้งหมดซึ่งผู้รับสัมปทานได้เจาะในแปลงสำรวจ ได้แก่ ผลรวมของความลึกเป็นเมตรตามแนวหลุมของหลุมเจาะปิโตรเลียมทุกหลุมซึ่งผู้รับสัมปทานได้เจาะในแปลงสำรวจนั้น ตั้งแต่เริ่มต้นประกอบกิจการปิโตรเลียม จนถึงวันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งนี้ โดยให้รวมความลึกของหลุมเจาะที่ผู้รับสัมปทานได้เจาะตามวิธีการสำรวจ อนุรักษ์และผลิตปิโตรเลียมที่ดี แม้ว่าจะไม่มีการผลิตปิโตรเลียมจากหลุมดังกล่าว แต่ไม่ให้รวมหลุมเจาะที่ได้มีการผลิตปิโตรเลียมไปแล้วเป็นปริมาณเกินกว่าหนึ่งแสนบาร์เรลและเป็นหลุมเจาะที่ผู้รับสัมปทานได้ทำการสละหลุมนั้นแล้ว

มาตรา 100 สัตต เพื่อประโยชน์ในการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษตามความในหมวดนี้ ให้ผู้รับสัมปทานยื่นแบบแสดงรายการเพื่อคำนวณการเสียผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษสำหรับแปลงสำรวจแต่ละแปลง ตามกำหนดระยะเวลาและตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยแสดงรายการครบถ้วนตามแบบนั้นและยื่นเอกสารประกอบตามที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ นับแต่ผู้รับสัมปทานเริ่มต้นประกอบกิจการปิโตรเลียมเป็นต้นไป

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 91 มาตรา 92 มาตรา 93 มาตรา 94 มาตรา 95 มาตรา 96 และมาตรา 98 มาใช้บังคับกับการประเมินผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษและเงินเพิ่มในกรณีที่มีได้ชำระผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษภายในกำหนดเวลา

มาตรา 100 อัญญา ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษตามหมวดนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจค้น ตรวจสอบ หรือยึดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวกับรายได้หรือรายจ่ายในการประกอบกิจการปิโตรเลียม

หมวด 8 บทกำหนดโทษ

มาตรา 101 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 7 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 102 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงออกตามมาตรา 14 (1) (2) หรือ (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 103 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 104^[83] ผู้รับสัมปทานผู้ใดผลิตปิโตรเลียมโดยมิได้รับอนุมัติจากอธิบดี ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 21)

มาตรา 104 ทวิ^[84] ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ยื่นแผนการผลิตปิโตรเลียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 42 ทวิ วรรคหนึ่งหรือไม่แจ้งผลการทบทวนแผนการผลิตปิโตรเลียมเป็นรายปีตามมาตรา 42 ทวิ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละห้าพันบาทจนกว่าผู้รับสัมปทานจะปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

(ได้มีการเพิ่มมาตรา 104 ทวิ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 30)

มาตรา 105 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 61 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสี่แสนบาท

มาตรา 106 ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 73 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 107 ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 74 มาตรา 76 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 77 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 108 ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 75 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 109 ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 81 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 109 ทวิ^[85] ผู้ใดขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ตามมาตรา 100 อัญญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
(ได้มีการเพิ่มมาตรา 109 ทวิ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 31)

มาตรา 110^[86] ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ นำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อหลีกเลียงหรือพยายามหลีกเลียงการเสียค่าภาคหลวงหรือผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท

(ความในมาตรานี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โปรดดู พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาตรา 32)

มาตรา 111 บรรดาปิโตรเลียม เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้มา ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามมาตรา 103 มาตรา 104 หรือมาตรา 105 ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นเจ้าของมิได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิดนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา 112 บทบัญญัติเกี่ยวกับการสำรวจปิโตรเลียมตามพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การสำรวจหาแหล่งน้ำมันแรดิบตามสัญญาที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ*ทำไว้ก่อนวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2507

มาตรา 113 ภายในหกเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจปิโตรเลียม และผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองปิโตรเลียมตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ที่ออกให้ตามสัญญาปิโตรเลียมที่ทำไว้ก่อนวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2511 ดำเนินการขอสัมปทานให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

รัฐมนตรีมีอำนาจให้สัมปทานแก่ผู้ขอสัมปทานตามวรรคหนึ่งโดยสัมปทานนั้นจะมีข้อความเกี่ยวกับสิทธิในการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมตรงตามที่กำหนดไว้ในสัญญาปิโตรเลียมซึ่งได้กล่าวถึงในวรรคหนึ่ง และสัมปทานนั้นให้นับระยะเวลาสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในสัมปทานย้อนหลังไปจนถึงวันออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจปิโตรเลียมและประทานบัตรทำเหมืองปิโตรเลียม และให้อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจปิโตรเลียมและประทานบัตรทำเหมืองปิโตรเลียมนั้นสิ้นอายุในวันที่รัฐมนตรีให้สัมปทาน

ในกรณีที่มีได้มีการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้ถืออำนาจบัตรผูกขาดสำรวจปิโตรเลียมหรือผู้ถือ
ประทานบัตรทำเหมืองปิโตรเลียม แล้วแต่กรณี สละสิทธิ และให้อำนาจบัตรผูกขาดสำรวจปิโตรเลียม หรือ
ประทานบัตรทำเหมืองปิโตรเลียมที่สิ้นอายุในวันครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง แต่ผู้ถืออำนาจบัตรผูกขาด
สำรวจปิโตรเลียม หรือผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองปิโตรเลียมที่นั้นยังคงต้องรับผิดชอบตามสัญญาปิโตรเลียม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม ^[87]

(1) ค่าขอสัมปทาน	ฉบับละ	50,000	บาท
(2) ค่าสงวนพื้นที่แต่ละแห่ง			
เศษของตารางกิโลเมตร ให้คิด		ตารางกิโลเมตรละ	
ค่าธรรมเนียมตามอัตราส่วน	200,000	บาท	ต่อปี
(3) ค่ารังวัด ตามความยาวของระยะที่วัด			
กิโลเมตรหรือเศษของกิโลเมตรละ		500	บาท
(4) ค่าหลักเขตบนพื้นดิน	หลักละ	1,000	บาท

บัญชีอัตราค่าภาคหลวง¹⁸⁸

ร้อยละของมูลค่าปิโตรเลียม
ที่ขายหรือจำหน่ายในรอบเดือน

ชั้นที่ 1 ปริมาณปิโตรเลียมทุกชนิดที่ขาย หรือจำหน่ายได้ในรอบเดือน ไม่เกิน 60,000 บาร์เรล	5
ชั้นที่ 2 ปริมาณปิโตรเลียมทุกชนิดที่ขาย หรือจำหน่ายได้ในรอบเดือน ส่วนที่เกิน 60,000 บาร์เรล แต่ไม่เกิน 150,000 บาร์เรล	6.25
ชั้นที่ 3 ปริมาณปิโตรเลียมทุกชนิดที่ขาย หรือจำหน่ายได้ในรอบเดือน ส่วนที่เกิน 150,000 บาร์เรล แต่ไม่เกิน 300,000 บาร์เรล	10
ชั้นที่ 4 ปริมาณปิโตรเลียมทุกชนิดที่ขาย หรือจำหน่ายได้ในรอบเดือน ส่วนที่เกิน 300,000 บาร์เรล แต่ไม่เกิน 600,000 บาร์เรล	12.5
ชั้นที่ 5 ปริมาณปิโตรเลียมทุกชนิดที่ขาย หรือจำหน่ายได้ในรอบเดือน ส่วนที่เกิน 600,000 บาร์เรล	15

ปริมาณปิโตรเลียมที่ขายหรือจำหน่ายในรอบเดือน หมายถึงปริมาณปิโตรเลียมทั้งหมดทุกชนิดที่ผู้รับ
สัมปทานขายหรือจำหน่ายได้ในเดือนนั้น

เพื่อประโยชน์ในการกำหนดปริมาณปิโตรเลียม ให้ถือว่าปริมาณความร้อนของก๊าซธรรมชาติจำนวนลิบ
ล้าน บี ที ยู มีค่าเทียบเท่าปริมาณปิโตรเลียมหนึ่งบาร์เรล

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้มีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมภายใต้มาตรการควบคุมที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่รัฐผู้ประกอบการปิโตรเลียมและประชาชน แต่ขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการนี้โดยเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 331 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515^[89]

ข้อ 1 ในกรณีที่มีเอกชนลงทุน หรือร่วมทุนกับกรมการพลังงานทหาร กระทรวงกลาโหม เพื่อทำการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ที่กรมการพลังงานทหาร กระทรวงกลาโหม ได้รับมอบหมายให้ทำการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ให้นำบทบัญญัติในหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งว่าด้วยประโยชน์ สิทธิ และหน้าที่ของผู้รับสัมปทานมาใช้บังคับแก่เอกชนผู้ลงทุนหรือร่วมทุน เสมือนเอกชนผู้ลงทุนหรือร่วมทุนนั้น เป็นผู้รับสัมปทานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ด้วย

ข้อ 2 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน*และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ 3 ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516^[90]

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากรัฐบาลได้พิจารณาเห็นสมควรส่งเสริมให้มีการสำรวจปิโตรเลียมในทะเลที่มีน้ำลึกเกินสองร้อยเมตร แต่การสำรวจในบริเวณดังกล่าวต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าการสำรวจบนบกหรือในทะเลที่มีน้ำลึกไม่เกินสองร้อยเมตรเป็นจำนวนมาก และในการนี้ผู้ขอสัมปทานจำเป็นจะต้องได้รับสัมปทานให้ดำเนินการในแปลงสำรวจที่มีพื้นที่กว้างใหญ่พอสมควรจึงจะคุ้มกับการเสี่ยงในการลงทุนสำรวจ แต่พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 มีบทบัญญัติจำกัดมิให้ผู้ขอสัมปทานได้รับสัมปทานเกินห้าแปลงสำรวจ หรือมีพื้นที่รวมกันเกินห้าหมื่นตารางกิโลเมตร ทำให้ผู้ซึ่งได้รับสัมปทานแล้วอาจหมดสิทธิที่จะเข้าประมูลแข่งขันกันเพื่อขอรับสัมปทานสำหรับแปลงสำรวจในทะเลที่มีน้ำลึกเกินสองร้อยเมตรโดยปริยาย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวโดยมิให้ใช้บทบัญญัติจำกัดเช่นนั้นแก่ผู้ขอสัมปทานสำหรับแปลงสำรวจในทะเลที่มีน้ำลึกเกินสองร้อยเมตร และลดอัตราส่วนของพื้นที่แปลงสำรวจที่ต้องคืนเมื่อครบห้าปีแรกนับแต่วันได้รับสัมปทานให้น้อยลงเพื่อให้ผู้รับสัมปทานมีพื้นที่แปลงสำรวจเหลือมากขึ้นสำหรับสำรวจเพิ่มเติมในระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม

ช่วงต่อไป และลดค่าภาคหลวงให้อีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันขอสัมปทานอย่างกว้างขวางและเป็น การจูงใจให้มีผู้ขอสัมปทานดำเนินการสำรวจในบริเวณดังกล่าวมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ ขึ้น

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522^[91]

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 9 บทบัญญัติมาตรา 25 มาตรา 26 มาตรา 31 มาตรา 32 และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่กระทบกระเทือนสิทธิตามสัมปทานสำรวจและผลิตปิโตรเลียมที่ได้ออกไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 10 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ในส่วนที่ว่าด้วยการต่อระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม การต่อระยะเวลาผลิตปิโตรเลียม การปฏิบัติตามข้อผูกพันในการสำรวจปิโตรเลียม และการเปิดเผยรายงานเกี่ยวกับการสำรวจปิโตรเลียมยังไม่รัดกุม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532^[92]

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 35 เว้นแต่ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานได้รับความยินยอมจากรัฐมนตรีตามมาตรา 36 บรรดาบทบัญญัติทั้งหลายนอกจากบทบัญญัติว่าด้วยค่าธรรมเนียมอันเป็นค่ารังวัดและค่าหลักเขตบนพื้นดินแห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ผู้รับสัมปทานสำหรับสัมปทานที่ได้ออกให้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ยังคงใช้บังคับต่อไปสำหรับผู้รับสัมปทานดังกล่าว

มาตรา 36 ผู้ที่ได้รับสัมปทานอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีสิทธิยื่นคำขอเพื่อให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่แปลงสำรวจที่ยังมิได้มีการผลิตและขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับได้ การยื่นคำขอให้ทำเป็น

หนังสือยื่นต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ และในการนี้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯนี้ พร้อมทั้งบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 มาใช้บังคับกับแปลงสำรวจนั้นทุกมาตรา เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับระยะเวลาสำรวจปิโตรเลียม ขนาดพื้นที่แปลงสำรวจตามสัมปทานและการคืนพื้นที่ โดยให้ผู้รับสัมปทานยังคงมีสิทธิเช่นเดิม ตามมาตรา 25 มาตรา 28 มาตรา 36 และมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯนี้

การยื่นหนังสือตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติฯนี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอต่ออธิบดีแล้ว ให้ผู้รับสัมปทานทำความตกลงกับรัฐบาลเกี่ยวกับการกำหนดค่าลดหย่อนพิเศษและการแสดงรายการเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษตามบทบัญญัติในหมวด 7 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯนี้ โดยดำเนินการตามระเบียบที่กรมทรัพยากรธรณีกำหนดในการดำเนินการทำความตกลงดังกล่าว ให้ผู้รับสัมปทานทำความตกลงเบื้องต้นกับกรมทรัพยากรธรณีให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำขอ ถ้าไม่สามารถทำความตกลงเบื้องต้นดังกล่าวได้ภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าคำขอนั้นไม่มีผลเว้นแต่รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้ขยายเวลาออกไปได้ตามความจำเป็นแต่ต้องไม่เกินกว่าหนึ่งปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอ

ความตกลงกับรัฐบาลจะมีผลต่อเมื่อรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีให้ความยินยอมแก่ผู้รับสัมปทานที่ได้ยื่นคำขอตามมาตรา ๖ และเมื่อรัฐมนตรีให้ความยินยอมแล้วให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับสัมปทานทราบ

ให้แปลงสำรวจในสัมปทานที่ผู้รับสัมปทานได้ขอใช้สิทธิและได้รับความยินยอมจากรัฐมนตรีตามมาตรา ๖ อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯนี้กับพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2532 ตั้งแต่วันที่ผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือแจ้งความยินยอมของรัฐมนตรีตามวรรคสาม และให้สัมปทานเดิมของผู้รับสัมปทานยังคงใช้บังคับได้ไปพลางก่อนเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯนี้จนกว่าจะได้มีการออกสัมปทานปิโตรเลียมเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯนี้ต่อไปและในกรณีที่ผู้รับสัมปทานที่ยื่นคำขอเป็นผู้ที่ได้รับสัมปทานในแปลงสำรวจบนบกในระหว่างวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2525 ถึงวันที่พระราชบัญญัติฯนี้ใช้บังคับ ให้ผู้รับสัมปทานดังกล่าวพ้นจากเงื่อนไขการชำระผลประโยชน์รายปีและโบนัสรายปีตามที่กำหนดในสัมปทาน

การเปลี่ยนแปลงสิทธิและหน้าที่ของผู้รับสัมปทานตามพระราชบัญญัติฯนี้ย่อมไม่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนใด ๆ ที่ผู้รับสัมปทานได้เสียหรือจะต้องเสียให้แก่รัฐบาลตามที่กำหนดไว้ในสัมปทานเดิม ก่อนวันที่สัมปทานเดิมจะสิ้นสุดลงตามวรรคสี่ และไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้รับสัมปทานในอันที่จะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากรัฐบาล

มาตรา 37 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ด้วยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันหลายประการ เนื่องจากในขณะที่ตราพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับปิโตรเลียมในประเทศไทยไม่มากนัก แต่หลังจากนั้นได้มีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมมากขึ้นและได้ข้อมูลทางธรณีวิทยาของประเทศมากขึ้นจนอาจบ่งชี้ได้ว่า แหล่งปิโตรเลียมในประเทศไทยส่วนใหญ่ น่าจะมีขนาดเล็ก (Marginal field) นอกจากนี้ สภาพการณ์เกี่ยวกับปิโตรเลียมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมากทั้งในด้านแหล่งปิโตรเลียมที่ค้นพบใหม่ในภูมิภาคเดียวกันกับประเทศไทย และในด้านราคาน้ำมันดิบที่ตกต่ำลง เป็นเหตุให้การลงทุนสำหรับการสำรวจและพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมภายในประเทศไม่ขยายตัวเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อจูงใจให้การสำรวจและพัฒนาปิโตรเลียมเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องอันจะช่วยให้การนำทรัพยากรปิโตรเลียมมาใช้ประโยชน์ได้ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ตลอดจนเพื่อปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งปรับปรุงมาตรการในการเร่งรัดการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2534^[93]

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2535 เป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 ได้ยกเลิกภาษีการค้าและนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทน สมควรแก้ไขพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 เพื่อให้ผู้รับสัมปทานที่เคยได้รับยกเว้นภาษีการค้า ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มแทน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545^[94]

มาตรา 77 ในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ให้แก้ไขคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน” คำว่า “ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม” เป็น “ปลัดกระทรวงพลังงาน” คำว่า “กรมทรัพยากรธรณี” เป็น “กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ” และคำว่า “อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี” เป็น “อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอน

กิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้ออนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับภารกิจที่โอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550^[95]

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 22 ให้คณะกรรมการปิโตรเลียมตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการปิโตรเลียมขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 23 บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง เงื่อนไข หรือข้อผูกพันที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง เงื่อนไข หรือข้อผูกพันที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 24 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสม โดยข้อเท็จจริงที่แหล่งปิโตรเลียมในประเทศส่วนใหญ่เป็นแหล่งขนาดเล็ก หรือมีสภาพทางธรณีวิทยาที่ซับซ้อน ต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงมากและแหล่งปิโตรเลียมหลายแหล่งเริ่มมีกำลังการผลิตต่ำลง ทำให้ผู้ประกอบการปิโตรเลียมมีความเสี่ยงในการลงทุน

สูง ไม่จูงใจผู้ประกอบการให้ทำการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมเพิ่มเติมจากแหล่งปิโตรเลียมในสัมปทานทำให้ประเทศเสียโอกาสทางเศรษฐกิจในการนำทรัพยากรปิโตรเลียมขึ้นมาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน อีกทั้งการพิจารณาอนุมัติและอนุญาตของรัฐเกี่ยวกับการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมมีกระบวนการหลายขั้นตอน ตลอดจนในปัจจุบันประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเดียวกันและใกล้เคียงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมในประเทศของตน เพื่อดึงดูดนักลงทุนซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการปิโตรเลียมข้ามชาติกลุ่มเดียวกัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีความคล่องตัวในการดำเนินการ และสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2560^[96]

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 10 บทบัญญัติใดแห่งกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงอ้างถึงผู้ได้รับสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นอ้างถึงผู้ได้รับสัมปทาน ผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต และผู้รับสัญญาจ้างบริการตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

บทบัญญัติใดแห่งกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐอ้างถึงการให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นอ้างถึงการให้สัมปทาน การให้สิทธิเป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต และการให้เป็นผู้รับสัญญาจ้างบริการตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

มาตรา 11 การดำเนินการออกกฎกระทรวงหรือประกาศตามมาตรา 23 วรรคสี่ มาตรา 53/1 มาตรา 53/2 มาตรา 53/4 มาตรา 53/6 มาตรา 53/9 มาตรา 53/10 และมาตรา 53/16 แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา 12 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปด้านพลังงานในการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงทางด้านพลังงาน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 เพื่อกำหนดให้การให้สิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมมีทางเลือกให้รัฐสามารถพิจารณานำระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต หรือระบบสัญญาจ้างบริการมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรปิโตรเลียม นอกเหนือไปจากการ

พิจารณาให้สัมปทานปิโตรเลียมภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับประโยชน์หรือสิทธิของผู้รับสัมปทาน และบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าภาคหลวงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภคินี/แก้ไข
๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

ปัญญา/แก้ไข
๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

จุฑามาศ/ปรับปรุง
๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ชวัลพร/เพิ่มเติม
๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘/ตอนที่ ๔๓/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๓ เมษายน ๒๕๑๔

[๒] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “น้ำมันดิบ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๓] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “น้ำมันดิบที่ส่งออก” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒

๒๕๓๒

[๔] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ผลิต” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๕] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “จำหน่าย” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๖] มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

[๗] มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

[๘] มาตรา ๑๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

[๙] มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

[๑๐] มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

[๑๑] มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

[๑๒] มาตรา ๒๒ (๑๔) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๐

[๑๓] มาตรา ๒๒/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

[๑๔] มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๐

[๑๕] มาตรา ๒๓ วรรคสี่ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๐

[๑๖] มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๑๗] มาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 (ฉบับ Update ล่าสุด)

[\[๔๕\]](#) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๖๙ ก/หน้า ๑/๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

[\[๔๖\]](#) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๖๕ ก/หน้า ๓๒/๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐